

Wymiana ciosów Izrael-Iran.

Litwa ewakuuje obywateli, świat się przygląda

Fot. EPA-ELTA, opr.red

Napięcia na linii Izrael-Iran przerodziły się w otwartą wymianę ognia. 13 czerwca Izrael ostrzelał Iran twierdząc, że atakuje cele ważne dla irańskiego programu nuklearnego. Iran odpowiedział zmasowanym ostrzałem. Litwa ewakuuje swoich obywateli z Izraela.

»6-7

Niedźwiedź w Wilnie. Czy jest niebezpieczny?

»10

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Polska potęgą gospodarczą. To dobre wieści dla Litwy

»12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radcozenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

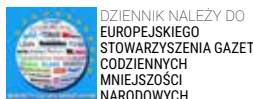
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: VŠĮ „Kurier Wileński”

Druk: VŠĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Majowe cele rosyjskiej propagandy na Litwie: „ewakuowany przesmyk” oraz „faszyzm Europy”

W maju litewscy analitycy wojskowi odnotowali wzmożoną aktywność rosyjskiej propagandy. Rosja w szczególności promowała doniesienia, jakoby tzw. „przesmyk suwalski” był ewakuowany, ponieważ NATO szykuje się do napaści na Rosję.

Poza tym rosyjska propaganda brała na cel także tematy wygodne, m.in. ćwiczenia NATO w regionie Morza Bałtyckiego czy obecność niemieckich sił na Litwie. Tutaj w szczególności dobrze działały odwołania do historii.

Rosyjskie działania dezinformacyjne opierały się na manipulowaniu faktami, a nawet podszywaniu się pod wiarygodne źródła (niemiecki portal „Bild”) i budowaniu narracji o zagrożeniu ze strony NATO.

Według informacji „Kuriera Wileńskiego”, rosyjskie kanały na platformie TikTok rozprzestrzeniały nagrania z 11 marca tego roku. Wtedy odbyła się parada, w której litewscy żołnierze nieśli flagi wszystkich państw NATO. W mediach społecznościowych to zdarzenie zostało przypomniane także w maju z komentarzem „parada armii NATO szykuje się w Wilnie do napaści”. Przypominamy, że NATO jako sojusz państw zrzeszonych nie posiada jednolitej „armii NATO”.

PRETEKST DO NATARCIA PROPAGANDOWEGO

Według komunikatu litewskich sił zbrojnych, głównym celem rosyjskiej propagandy były międzynarodowe manewry wojskowe prowadzone przez NATO i armię litewską w regionie Bałtyku.

Główne wrogie i wprowadzające w błąd komunikaty twierdziły, że ćwiczenia wojskowe NATO w pobliżu granicy z Białorusią i Rosją stanowią zagrożenie dla tych państw i świadczą o agresywnych zamiarach człon-

ków Sojuszu, poinformowała armia litewska.

Przykładem intensyfikacji tej narracji był incydent z 14 maja, kiedy estońskie siły morskie zatrzymały tankowiec „Jaguar”, podejrzewany o związki z tzw. rosyjską flotą cieni. Wydarzenie to, zdaniem litewskich analityków, zostało sztucznie powiązane z manewrami wojskowymi w celu podkreślenia rzekomych napięć w rejonie Bałtyku i tworzenia obrazu nadchodzącej konfrontacji NATO z Rosją.

DEZINFORMACJA WOKÓŁ „PRZESMYKU SUWALSKIEGO”

Jednym z najbardziej jaszkawych przykładów majowej dezinformacji była próba rozpowszechnienia fałszywych informacji o rzekomej ewakuacji mieszkańców „przesmyku suwalskiego” – strategicznego obszaru łączącego państwa bałtyckie z resztą terytorium NATO. Rosyjska propaganda twierdziła, że źródłem tej informacji był niemiecki portal „Bild”.

W rzeczywistości 25 maja „Bild” opublikował tekst dotyczący napięć geopolitycznych w regionie i przeprowadził rozmowy z lokalnymi mieszkańcami, ale nie zawarto w nim żadnej wzmianki o ewakuacji obywateli Litwy czy Polski. Mimo to rosyjskie media i prorosyjskie konta w mediach społecznościowych przekonywały, że ewakuacja została rozpoczęta z powodu narastającego zagrożenia ze strony NATO i możliwej eskalacji konfliktu z Rosją.

Nie można wykluczyć, że pod przykrywką znanego por-

tału rosyjscy propagandyści dążyli do przeniknięcia i wywołania rezonansu w zachodniej przestrzeni informacyjnej, tak twierdzą litewskie siły zbrojne.

Niemcy na Litwie jako „zagrożenie suwerenności”

Kolejnym celem rosyjskich i prorosyjskich narracji informacyjnych była niemiecka brygada rozmieszczona na terytorium Litwy. Dezinformacja w tym zakresie koncentrowała się na rzekomej utracie suwerenności przez Litwę, a także na historycznych porównaniach do wydarzeń II wojny światowej. Propagandyści sugerowali, że obecność wojsk niemieckich jest kontynuacją niemieckiej ekspansji militarnej w Europie.

Według komunikatu litewskiej armii, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Białorusi również zaangażowało się w rozpowszechnianie tej narracji. Resort porównywał aktualne rozmieszczenie sił do „powtarzającej się historii”, starając się wzbudzić niepokój w społeczeństwie litewskim i wśród zachodnich obserwatorów.

Majowa kampania propagandowa zbiegła się również z nasileniem przekazu historycznego wokół obchodów 9 maja w Rosji. W tym czasie w przestrzeni informacyjnej nasilały się typowe dla rosyjskiego przekazu narracje, jakoby w Polsce i krajach bałtyckich rządziły „niedemokratyczne reżimy nazistowskie”. Ostatcznym wnioskiem tego przekazu jest, że Rosja, jako kraj, który walczył z nazizmem, ma prawo bronić się przed „nazistowską Europą”.

Opr. A.K. na podst. BNS, mat.pras., PAP, inf.wł.

W sobotę w USA z okazji 250 amerykańskiej armii odbyła się największa od dziesięcioleci defilada wojskowa **Fot. AFP-ELTA**

W Berlinie odsłonięto Miejsce Pamięci dla Polski 1939-1945

W pobliżu Urzędu Kanclerskiego w centrum Berlina uroczystie odsłonięto w poniedziałek Miejsce Pamięci dla Polski 1939-1945, upamiętniające miliony obywateli II RP, którzy w latach 1939-1945 stali się ofiarami niemieckiej wojny napastniczej i okupacji.

Tymczasowy pomnik poświęcony ofiarom niemieckiej agresji i okupacji w Polsce powstał w symbolicznym miejscu, na terenie po Operze Krolla, w której Adolf Hitler 1 września 1939 roku ogłosił napad na Polskę. W połowie kwietnia umieszczono tam ważący prawie 30 ton głaz narzutowy.

Na umieszczonej na nim tablicy widnieje napis po polsku i po niemiecku: „Polskim ofiarom nazizmu i ofiarom niemieckiej okupacji i terroru w Polsce 1939-1945”.

W Miejscu Pamięci dla Polski umieszczono też tablicę informacyjną w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim, która głosi

m.in., że „niemiecka okupacja w Polsce pozostawiła po sobie niewyobrażalne cierpienie i spustoszenie”.

W uroczystości odsłonięcia Miejsca Pamięci wzięli udział m.in. minister stanu, pełnomocnik rządu Niemiec ds. kultury i mediów Wolfram Weimer oraz ministra kultury i dziedzictwa narodowego Hanna Wróblewska.

„Prawie nie ma polskiej rodziny, która nie byłaby dotknięta niemiecką okupacją w okresie 1939-1945+ - tymi słowami w 2017 roku 140 inicjatorów i inicjatorek rozpoczęło swoją odezwę, w której zawarli postulat stworzenia w centrum Berlina pomnika polskich ofiar niemieckiej okupacji. Dziś obok Bundestagu i Kancelarii Federalnej Niemiec stanął +Kamień Pamięci+, pierwszy materialny krok ku realizacji właściwego upamiętnienia polskich ofiar III Rzeszy w stolicy Niemiec” - napisała Wróblewska na portalu X.

Podkreśliła, że „pomnik to odpowiedzialność”. „Odpowiedzialność polegająca na odwadze spojrzenia w przeszłość — bez unikania spraw trudnych, bez przemilczania, bez zapomnienia. Jego obecna formuła toruje drogę do realizacji uchwały Bundestagu z października 2020 roku w sprawie budowy docelowego pomnika. Jest gestem wobec konkretnych osób i ich rodzin. Jest symbolem europejskiej kultury pamięci — uczciwej i wspólnej” - zaznaczyła szefowa MKiDN.

Odsłonięte w poniedziałek tymczasowe upamiętnienie ma stanowić ważny krok na drodze do stworzenia w Republice Federalnej Niemiec oficjalnego miejsca pamięci. W przyszłości będzie nim tzw. Dom Niemiecko-Polski, czyli pomnik oraz miejsce edukacji i spotkań - podkreślano podczas wydarzenia w Berlinie.

PAP

Imieniny

17 czerwca

Laurencji, Alberta, Marcina, Elżbiety, Laury, Teresy.

18 czerwca

Marka, Leona, Alberta, Pauliny, Alicji, Elżbiety.

Cytat dnia

„Chciałbym powiedzieć, że nasz wywiad i my wiemy trochę więcej, najwyraźniej, niż Szwedzi, a informacje te są z pewnością kontrolowane przez nasze służby specjalne, i są przedstawiane władzom państwa. Nie ma żadnych dodatkowych działań do podjęcia ani dodatkowych zagrożeń”

— powiedział premier litewskiego rządu Gintautas Paluckas komentując doniesienia szwedzkiej telewizji SVT o modernizacji przez Rosję pięciu baz przechowywania broni nuklearnej w pobliżu granic z państwami UE.

Liczba dnia 6 tysięcy

— tyle żołnierzy mają wynosić straty wojsk Korei Płn. w obwodzie kurskim. Takie dane podało brytyjskie ministerstwo obrony.

W rejonie wileńskim – propozycja wsparcia wspólnot ogrodniczych w zakresie porządkowania infrastruktury

Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego, na etapie przedstawienia projektu, przyjęła do rozważania program wsparcia dla wspólnot ogrodniczych. Po jego ostatecznym zatwierdzeniu, wspólnoty ogrodnicze będą mogły ubiegać się o wsparcie na porządkowanie, dogład obiektów użytku wspólnego i wdrażanie nowych rozwiązań infrastrukturalnych.

Według mera Samorządu Rejonu Wileńskiego Roberta Duchniewicza wsparcie to byłoby ważnym krokiem w celu zapewnienia bardziej komfortowych i bezpiecznych warunków życia osobom mieszkającym we wspólnotach ogrodniczych.

„Podczas wyborów rozmawialiśmy o tym, jak wspierać naszych mieszkańców, żyjących we wspólnotach ogrodniczych, poprzez pomoc w uporządkowaniu dróg i innych elementów otoczenia. Cieszę się, że udało się osiągnąć porozumienie z członkami rady i że program wsparcia dla wspólnot ogrodniczych został zatwierdzony na etapie przedstawienia. Program ten umożliwi wspólnotom uzyskanie finansowego wsparcia na utrzymanie i rejestrację najważniejszych obiektów infrastruktury – dróg, sieci energetycznych, wodociągów i kanalizacji. Przyczyni się to do poprawy jakości życia w tych wspólnotach i zachęci mieszkańców do większego zaangażowania się w ulepszenie swojego środowiska” – mówi mer R. Duchniewicz.

PROGRAM DLA WSPÓLNOT

Program jest przeznaczony dla wspólnot, zlokalizowanych na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego. Szacuje się, że w rejonie wileńskim jest 137 wspólnot ogrodniczych. Jeśli program zostanie zatwierdzony, umożliwi to częściowe zrekompensowanie wydatków poniesionych na: wykonanie pomiarów katastralnych, inwentaryzację, rejestrację prawną, przygotowanie dokumentacji technicznej dla obiektów zlokalizowanych na gruntach użytku wspólnego (drogi, ulice, sieci energetyczne, wodociągi, odprowadzanie i oczyszczanie ście-

Planuje się przeznaczyć 230 tys. euro rocznie na wsparcie wspólnot ogrodniczych. **Fot. vrsa.lt**

ków itp.), a także prace związane z utrzymaniem, odnowieniem i/lub budową nowej infrastruktury.

„Ta inicjatywa jest wielką szansą i wsparciem dla mieszkańców wspólnot ogrodniczych rejonu. Dążymy do tego, by Samorząd przyczynił się do utrzymania obiektów użyteczności publicznej – dróg, ulic, sieci elektrycznych, wodociągów, systemów kanalizacyjnych – oraz do przygotowania dokumentacji technicznej. Chociaż czekają nas jeszcze obrady w komitetach, a ostateczna decyzja zostanie podjęta w czerwcu, już teraz widzimy, jak ważny jest ten krok dla wspólnot, które dotąd pozbawione były tego typu wsparcia” – podkreśliła radna, przedstawicielka frakcji socjaldemokratycznej Rūta Carik.

Planuje się, że z budżetu Samorządu na jeden rok zostanie przeznaczonych 230 tys. euro, a maksymalne możliwe wsparcie dla jednej wspólnoty wyniesie do 5 tys. euro. Jedna wspólnota będzie mogła sko-

rzystać ze wsparcia raz na trzy lata. Oczekuje się, że w tym okresie pomoc finansowa trafi do wszystkich 137 wspólnot ogrodniczych w rejonie wileńskim.

ZALEŻNE OD LICZBY ZADEKLAROWANYCH

Należy również zaznaczyć, że szanse wspólnoty na otrzymanie wsparcia będą również zależeć od tego, ile mieszkańców zadeklarowało miejsce zamieszkania w danej wspólnotie. Ma to na celu zachęcenie mieszkańców do aktywniejszego deklarowania swojego miejsca zamieszkania w rejonie wileńskim.

Ostateczna decyzja w sprawie przyjęcia programu spodziewana jest na czerwcowym posiedzeniu rady, po zakończeniu obrad w komitetach. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

LOTNISKA Brak lotów do Tel Awiwu w najbliższej przyszłości

W związku z rosnącym napięciem na Bliskim Wschodzie, Wizz Air i Israir Airlines nie będą w najbliższej przyszłości obsługiwać lotów z Wilna do Tel Awiwu, a Ryanair zawiesza loty do Tel Awiwu do października, poinformowały litewskie lotniska (LTOU). Według rzecznika lotnisk Tadasa Vasiliauskasa, Wizz Air zdecydował się nie obsługiwać lotów z Wilna do Tel Awiwu w tym tygodniu, a decyzję o dalszych lotach linia podejmie w późniejszym terminie. Tymczasem izraelskie linie lotnicze Israir zdecydowały się nie obsługiwać lotów przynajmniej w krótkim okresie, ale konkretne daty wznowienia lotów nie są jeszcze jasne i zależą od przyszłych ograniczeń przestrzeni powietrznej z powodu napięć w regionie. „Wszyscy pasażerowie powinni skontaktować się z liniami lotniczymi, od których zakupili bilety – linie lotnicze muszą dostarczyć wszystkich niezbędnych informacji na temat planowanych lotów lub innych oferowanych opcji” – powiedział Vasiliauskas agencji BNS.

NAUKA Uniwersytet Wileński i zagraniczni partnerzy odkryli nową planetę

W poniedziałek 16 czerwca Uniwersytet Wileński (VU) ogłosił, że naukowcy z Wydziału Fizyki uniwersytetu, wraz z kolegami z Polski i innych krajów, zidentyfikowali egzoplanetę – gazowego giganta znajdującego się dalej od centrum galaktyki.

To dopiero trzeci przypadek w historii światowych obserwacji, gdy planeta została odkryta w halo galaktyki, a nie w jej centrum i dysku. Odkrycie AT2021uey b jest również wyjątkowe ze względu na zastosowaną metodę – tak zwane zjawisko mikrosoczewkowania. „Większość efektów mikrosoczewkowania jest wykrywana tam, gdzie gwiazdy są najbardziej zagęszczone – w centrum i dysku galaktyki. My jednak znaleźliśmy to zjawisko mikrosoczewkowania dość daleko od centrum, w tak zwanym halo. To dopiero trzecia planeta w historii obserwacji, która została odkryta dalej od centrum galaktyki” – cytuje raport Edita Stonkutė, współprowadząca polsko-litewski projekt na Litwie.

CHINY- LT Nie ma już dyplomatów z Pekinu na Litwie

Ponieważ Litwa i Chiny nie zgadzają się co do sposobu przywrócenia przedstawicielstwa dyplomatycznego, Wilno pozostaje bez dyplomatów z Pekinu od połowy maja. „Obecnie nie ma dyplomatów ani innych pracowników akredytowanych przy Ambasadzie Chińskiej Republiki Ludowej w Wilnie” – poinformowało BNS litewskie MSZ. Jeden z chińskich dyplomatów pracował ostatnio w Wilnie, ale po opuszczeniu kraju na jakiś czas, 18 maja nie pozwolono mu ponownie wjechać na Litwę. Straż graniczna potwierdziła BNS, że obywatelowi Chin z paszportem dyplomatycznym, ale nieakredytowanemu jako dyplomata, odmówiono wjazdu na lotnisko w Wilnie. Przybył on na Litwę ze Stambułu i spędził na lotnisku dziewięć godzin.

GOSPODARKA Rokiškio sūris nabywa 30 proc. udziałów w Ateities ūkis

Rokiškio sūris, jedna z największych firm przetwórstwa mlecznego na Litwie, ogłosiła w piątek 13 czerwca, że nabyła 30 proc. udziałów w Ateities ūkis,

spółce należącej do grupy rolniczo-hurtowej Agrokoncernas i zarządzanej przez Ramūnasa Karbauskisa, za 10 mln euro. Według kierownictwa Rokiškio sūris, transakcja, która jest bezpieczna finansowo, zapewni wzrost produkcji wysokiej jakości surowego mleka na Litwie i nie będzie miała znaczącego wpływu na wyniki operacyjne i sytuację finansową spółki. Podstawową działalnością Ateities ūkis jest produkcja mleka surowego. Według zaudytowanych danych, Rokiškio sūris wygenerowało w ubiegłym roku zysk netto w wysokości 21,302 mln euro, czyli 7,2 razy więcej niż rok wcześniej (2,968 mln euro), a jego przychody wyniosły 334,2 mln euro, co oznacza wzrost o 26,6 proc. (264,07 mln euro).

TRANSPORT Od lipca Via Lietuva pobierze opłaty

Od lipca więcej dróg będzie podlegać opłacie drogowej – 21 odcinków dróg krajowych zostało dodanych do sieci dróg objętych opłatą winietową, ogłosił w poniedziałek 16 czerwca państwowy zarządca dróg Via Lietuva. Włączenie 1,15 tys. km dróg krajowych zwiększy łączną długość płatnych dróg na Litwie do 2,85 tys. km. Obecnie kierowcy transportu towarowego muszą wykupić winietę na przejazd 19 drogami krajowymi o łącznej długości 1 700 kilometrów. „Decyzja o włączeniu niektórych dróg krajowych do listy dróg płatnych została podjęta w celu stworzenia zrównoważonego finansowania infrastruktury drogowej i lepszego zrównoważenia przepływów ruchu towarowego” – poinformowała Via Lietuva w oświadczeniu.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. AK; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Wymiana ciosów Izrael–Iran. Litwa ewakuuje obywateli, świat się przygląda

Napięcia na linii Teheran – Tel Awiw przerodziły się w otwartą wymianę ognia. Od piątku 13 czerwca strony prowadzą intensywne ataki rakietowe. Izrael twierdzi, że chce zatrzymać irański program nuklearny. Iran odpowiedział zmasowanym ostrzałem i zapowiedział kolejne uderzenia. Litwa ewakuuje swoich obywateli z Izraela.

IZRAELSKIE UDERZENIE NA IRAN I ODPOWIEŹ TEHERANU

W piątek nad ranem Izrael przeprowadził zmasowany atak na dziesiątki celów wojskowych w Iranie. Zbombardowano m.in. obiekty w Natanz i Parczin, gdzie – według władz izraelskich – prowadzone są badania nad bronią jądrową. Premier Benjamin Netanjahu podkreślił, że „Iran ma wystarczającą ilość wzbogaconego uranu, by zbudować dziewięć bomb atomowych”. W wyniku nalotów zginęło co najmniej 224 Irańczyków, w tym także cywile oraz wysocy rangą dowódcy wojskowi, m.in. Mohammad Bagheri i Golam Ali Raszid.

Iran odpowiedział w sobotę uderzeniem rakietowym na izraelskie miasta. Ataki dotknęły m.in. Tel Awiw i Hajfę. Według Times of Israel, tylko w nocy z niedzieli na poniedziałek zginęło pięć osób, a łączna liczba ofiar w Izraelu wynosi już 21. Irański prezydent Masud Pezeszkian zapewnił w parlamencie: „Nie dążymy do posiadania broni nuklearnej”, ale jednocześnie podkreślił prawo Iranu do „rozwoju technologii nuklearnej” i wezwał wszystkie kraje islamskie do solidarności.

Minister obrony Izraela Israel Kac zapowiedział dalsze działania: „Mieszkańcy Teheranu zapłacą, i to wkrótce”. Zarzucił Iranowi ostrzeliwanie cywilnych celów.

REAKCJE ŚWIATOWYCH POTĘG

Stany Zjednoczone, choć wcześniej apelowały o dyplomację, były poinformowane o izraelskiej operacji. Prezydent

Iran odpowiedział Izraelowi uderzeniem odwetowym Fot. EPA-ELTA

Ajatollah Ali Chamenei ocenił: „Izrael zgotował sobie ciężki los, którego z pewnością doświadczy”. Gwardia Rewolucyjna zapowiada „bardziej bolesny i niszczący” odwet, niż wcześniejsze ataki z 2024 r.

Donald Trump ogłosił, że nie zaangażuje wojsk USA w operację, ale zapewnił, że „amerykańskie siły w regionie są w najwyższej gotowości”. USA pomagają też w przechwytywaniu irańskich pocisków – część z nich została zestrzelona nad Arabią Saudyjską i Syrią.

Iran ostrzegł, że zaatakuje bazy USA, Wielkiej Brytanii i Francji, jeśli państwa te udzielą pomocy wojskowej Izraelowi. Teheran uznaje atak Jerozolimy za „deklarację wojny” i zapowiada eskalację, jeśli izraelskie działania będą kontynuowane.

Wielka Brytania i Francja starają się utrzymać dystans. Brytyjski dziennik „Times” cytuje źródła z resortu obrony: „Wielka Brytania nie brała udziału w izraelskich atakach i nie będzie chronić Izraela w przypadku odwetu Iranu”. Premier Keir Starmer apelował o „zmniejszenie napięć”. Z kolei Paryż, choć uznał prawo Izraela do obrony, oficjalnie nie wspiera ofensywy militarnej.

Chiny i państwa Bliskiego Wschodu wyraziły zaniepokojenie. Pekin ostrzegł przed „poważnymi konsekwencjami” izraelskich działań, a Arabia Saudyjska nazwała je „rażącym naruszeniem prawa międzynarodowego”. Również Turcja potępiła Izrael, określając atak jako prowokację.

LITWA SZYKUJE EWAKUACJĘ

Z powodu zamknięcia przestrzeni powietrznej przez Izrael i Iran oraz wzrostu 7.>>

6.>>

napięć, wiele państw przygotowuje się do ewakuacji swoich obywateli. W niedzielę litewski wojskowy samolot transportowy Spartan został wysłany na Bliski Wschód. „Spartan litewskiej armii i grupa zadaniowa przybyły na miejsce i oczekują w sąsiednim kraju” – poinformowała litewska armia. Ze względów operacyjnych nie ujawniono, o które państwo chodzi.

Według danych podanych 15 czerwca, ambasada Litwy w Izraelu zarejestrowała 102 obywateli, którzy zgłosili chęć opuszczenia kraju. Litewskie władze przygotowują alternatywne trasy ewakuacyjne, we współpracy z partnerami międzynarodowymi.

„Ewakuacja polskich obywateli z Izraela jest możliwa w ciągu kilkudziesięciu godzin, obejmie ok. 200 osób” – poinformowała w poniedziałek 16 czerwca rano wiceszefowa MSZ RP Henryka Mościcka-Dendys. Dodała, że planowany jest najpierw konwój lądowy do Jordanii, a potem samolot z Ammanu do Warszawy. „Wdrożyliśmy sce-

W wyniku nalotów zginęło co najmniej 224 Irańczyków, w tym także cywile oraz wysocy rangą dowódcy wojskowi, m.in. Mohammad Bagheri i Golam Ali Raszid.

nariusz ewakuacji polskich obywateli, którzy utknęli w Izraelu, przez Amman” – przekazała. Jak dodała, ewakuacja Polaków będzie dotyczyć wyłącznie terytorium Izraela, a nie całego regionu. Ewakuacja może potrwać do czwartku.

OPERACJA „POWSTAJĄCY LEW”

Izraelskie służby twierdzą, że planowały działania przeciwko irańskiej infrastrukturze nuklearnej od lat. W operacji rozpoczętej w piątek 13 czerwca o nazwie „Powstający Lew” (nawiązanie do Księgi Liczb Starego Testamentu – przyp. red.) uczestniczyło ponad 200 samolotów, które zrzuciły przeszło 330 pocisków na około 100 celów.

Z drugiej strony Iran konsekwentnie zaprzecza, że dąży do uzbrojenia się w broń atomową. Mimo to, Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA) stwierdziła, że po raz pierwszy od 20 lat Iran nie spełnia zobowiązań nuklearnych. Teheran zapowiedział również budowę nowego zakładu wzbogacania uranu i zagroził dalszymi atakami.

Ajatollah Ali Chamenei ocenił: „Izrael zgotował sobie ciężki los, którego z pewnością doświadczy”. Gwardia Rewolucyjna zapowiada „bardziej bolesny i niszczący” odwet, niż wcześniejsze ataki z 2024 r. ■

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP, mat.pras., MSZ, URM

Premier uspokaja: o bazach jądrowych Rosji wiemy

W związku z rozbudową baz nuklearnych Rosji w pobliżu Europy premier Gintautas Paluckas twierdzi, że litewskie służby wywiadowcze są świadome aktualnej sytuacji i nie powinna ona budzić niepokoju.

„Chciałbym powiedzieć, że nasze służby wywiadowcze i my wiemy nieco więcej niż Szwedzi i że informacje te są w posiadaniu naszych służb specjalnych, służb wywiadowczych, które przekazują je przywódcom państwa. Nie ma potrzeby podejmowania żadnych dodatkowych działań ani nie ma dodatkowych zagrożeń” – powiedział w poniedziałek dziennikarzom szef rządu.

Tak odpowiedział na pytanie dotyczące opublikowanych przez szwedzką stację telewizyjną SVT nowych zdjęć satelitarnych, na podstawie których stwierdzono, że w ostatnich latach w pobliżu Europy rozbudowano i zmodernizowano co najmniej pięć rosyjskich baz broni jądrowej. Na zdjęciach widać również poligony testowe, ogrodzone stacje kolejowe i inne obiekty.

Aktywna rozbudowa została zauważona w obwodzie kaliningradzkim, gdzie w domniemanym składowisku broni jądrowej przeprowadzono gruntowną przebudowę. Według danych rządu polskiego, w obwodzie królewieckim przechowywanych jest około 100 taktycznych głowic jądrowych.

Wśród innych obiektów wymienia się bazę w Osipowiczach na Białorusi, gdzie w czasach radzieckich znajdował się magazyn broni jądrowej, poligon do testowania broni jądrowej na Nowej Ziemi i Półwyspie Kolskim, gdzie zbudowano około 50 bunkrów do przechowywania rakiet balistycznych przeznaczonych do uzbrojenia okrętów podwodnych.

Według ministra spraw zagranicznych Kęstutisa Budrysa, jest to powód do wspólnej dyskusji na temat odstraszania nuklearnego i samych zdolności w Europie. Jednak szef litewskiej dyplomacji powiedział agencji BNS, że obecnie nie ma informacji, które budziłyby większy niepokój.

**Opr. A.K.
na podst. BNS**

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Reforma podatkowa może negatywnie wpłynąć na gospodarkę?

Reforma podatkowa, którą koalicja rządząca chce wcielić w życie, nie jest zła, sądzi ekonomista Aleksandras Izgorodinas, ale czas realizacji ze względu na napiętą sytuację geopolityczną, jest nieodpowiedni.

Antoni Radczenko

Sejm w poniedziałek (16 czerwca) na nadzwyczajnym posiedzeniu rozpatrzył projekty ustaw dotyczących reformy podatkowej, czyli nowelizację ustaw o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku od nieruchomości. „Reforma podatkowa idzie płynnie. Będą przyjęte odpowiednie decyzje. Członkowie Sejmu mają indywidualne prawo rejestrować własne propozycje, które zostaną rozpatrzone” – oświadczył dziennikarzom premier Gintautas Paluckas. Przed zamknięciem numeru nie była wiadoma decyzja Sejm w sprawie projektów ustaw.

STAWKI PODATKOWE

Przed nadzwyczajnym posiedzeniem najwięcej dyskusji wywołał pomysł opodatkowania podstawowego miejsca zamieszkania oraz stosowanie trzech stawek podatku dochodowego – 20 proc., 25 proc. oraz 32 proc. – dla łącznych dochodów.

Komisja Budżetu i Finansów zgodziła się, że akcje otrzymane od pracodawcy nieodpłatnie lub po preferencyjnej cenie nie powinny podlegać obowiązkowi ich utrzymywania przez określony czas, aby przy ich sprzedaży zastosować stawkę podatku w wysokości 15 proc.. Wcześniej komisja zgodziła się na pięcioletni okres utrzymania akcji – o połowę krótszy niż proponował rząd.

KOMISJA ZMIENIŁA ZDANIE

W zeszłym tygodniu komisja najpierw obniżyła próg docho-

Sejm na nadzwyczajnym posiedzeniu rozpatrzył projekty powiązane z reformą podatkową Fot. Olga Posaškova, lrs.lt

dów, od którego działalność na podstawie świadectwa działalności gospodarczej byłaby opodatkowana stawką 15 proc., do 20 tys. euro, ale następnego dnia zmieniła zdanie i podniosła go do 50 tys. euro.

PIERWSZA I DRUGA NIERUCHOMOŚĆ

Komisja Budżetu i Finansów, po rozpatrzeniu propozycji rządowych dotyczących podatku od nieruchomości, uzgodniła, że pierwsze mieszkanie nie będzie w ogóle opodatkowane. Tego samego zdania była rada koalicyjna.

Tym niemniej pod obrady Sejmu trafiły poprawki, w których socjaldemokraci zaproponowali opodatkowanie drogiego pierwszego mieszkania – jedne poprawki przewidują podatek od nieruchomości, których war-

tość podatkowa przekracza 200 tys. euro, inne – 450 tys. euro. Socjaldemokratka Rasa Budbergytė, zasiadająca w Komisji Budżetu i Finansów, powiedziała agencji BNS, że granica 450 tys. euro to poziom, przy którym można się spodziewać poparcia dla poprawki. Jej zdaniem posłowie nie poparliby propozycji opodatkowania podstawowego mieszkania o niższej wartości.

Parlamentarzyści popierają inicjatywę rządu dotyczącą opodatkowania drugiej i kolejnych nieruchomości od wartości przekraczającej 50 tys. euro: na nadwyżkę ponad tę kwotę stosowana byłaby stawka 0,2 proc., powyżej 200 tys. euro – 0,4 proc., powyżej 400 tys. – 0,6 proc., powyżej 600 tys. – 1 proc. Podatek w wysokości 2 proc. obowiązywałby dla nieruchomości droższych niż 1 mln euro.

8.>>

OPOZYCJA I KOALICJA

Konserwatyści jeszcze przed posiedzeniem sejmowym oświadczyli, że nie poprą poprawek. „Po przyjęciu ustawy widzimy, że zbierzemy zaledwie kilkanaście milionów, a hałasu jest, jakby chodziło o miliard. Powiedziałałabym, że te wszystkie poprawki nie mają sensu” – oświadczyła była minister finansów Gintarė Skaistė. Inicjatywy nie poprze również Związek Chłopów i Zielonych.

W samej koalicji są również odmienne zdania. „Zorza Niemna” oraz Związek Demokratów „W imię Litwy” oświadczyły, że nie poprą pomysłu dotyczącego opodatkowania pierwszego mieszkania, nawet jeśli jest bardzo drogie. „Naprawdę nie poprzemy. Mówiliśmy to wcześniej i nadal trzymamy się tego stanowiska, że nie zgodzimy się na taką sumę (450 tys. – red.). W ogóle była decyzja, że pierwsze mieszkanie pozostaje nieopodatkowane” – oświadczył Remigijus Žemaitaitis.

NIEODPOWIEDNI CZAS

Ekonomista banku „Citadele” Aleksandras Izgorodinas, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” oświadczył, że reforma podatkowa proponowana przez rząd i koalicję może przyczynić się do

większych przychodów budżetowych, ale jest pewne ryzyko ze względu na niespokojną sytuację geopolityczną.

– Mamy wielką niewiadomą dotyczącą amerykańskich cel. Mamy wielką niewiadomą w sprawie cen na irańską ropę. Są też inne czynniki. Sądzę, że tempo wzrostu gospodarczego będzie powoli spowalniało. Dlatego ta reforma może negatywnie wpłynąć na litewską gospodarkę i jej atrakcyjność. Między innymi może negatywnie wpłynąć na klimat inwestycyjny – mówi rozmówca

PROGNOZA BANKU

Na początku maja bank SEB wydał prognozę ekonomiczną na obecny i następny rok, z której wynika, że wzrost PKB w 2025 r. wyniesie 2,7 proc., czyli o 0,1 punkta mniej niż zakładano w styczniu. Natomiast w następnym roku wzrost ma być na poziomie 2,5 proc.

– Nadal prognozuję wzrost gospodarczy, ale to będzie mniejszy wzrost niż wcześniej zakładałem. Obecny wzrost w dużym stopniu został spowodowany eksportem. W pierwszym kwartale 2025 r. sporo eksportowaliśmy towarów do Stanów Zjednoczonych – oświadcza Izgorodinas. ■

Parlamentarzyści popierają inicjatywę rządu dotyczącą opodatkowania drugiej i kolejnych nieruchomości Fot. Marian Paluszkiwicz

Polska i kraje bałtyckie
będą chronić energetykę

Współpracę Polski, Estonii, Litwy i Łotwy w zakresie ochrony i odporności infrastruktury energetycznej, zwłaszcza infrastruktury podmorskiej Bałtyku przewiduje memorandum podpisane w poniedziałek przez przedstawicieli tych państw – poinformowało w poniedziałek 16 czerwca polskie ministerstwo klimatu i środowiska.

Ma to być odpowiedź na „rosnące zagrożenia geopolityczne oraz znaczenie bezpieczeństwa energetycznego dla stabilności regionu”. Ministerstwo w komunikacie przekazało, że strony mają prowadzić wspólne działania zapobiegawcze, wykrywać i reagować na incydenty lub zagrożenia oraz odstraszać potencjalnych przeciwników. Przewidziano m.in. rozwój mechanizmów szybkiej wymiany informacji, organizację wspólnych ćwiczeń oraz koordynację reakcji kryzysowych.

„Wraz z podpisaniem memorandum utworzono między krajową i międzyinstytucjonalną grupę roboczą działającą w zakresie ochrony i odporności infrastruktury energetycznej, ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury podmorskiej” – poinformował resort klimatu. Działania grupy mają koncentrować się na wspólnych aktywnościach w obszarach: zapobiegania, wykrywania czy reagowania na potencjalne zagrożenia, w tym lądowe i morskie oraz fizyczne i cybernetyczne.

„Dodatkowo, operatorzy systemów przesyłowych zawarli porozumienie techniczne o współpracy, a rządy państw regionu zaktualizowały Memorandum BEMIP (Baltic Energy Market Interconnection Plan), potwierdzając wolę kontynuowania integracji i inwestycji w infrastrukturę krytyczną” – przekazało ministerstwo.

Resort przypomniał, że 9 lutego 2025 r. Estonia, Łotwa i Litwa zsynchronizowały swoje systemy elektroenergetyczne z europejskim obszarem synchronicznym (CESA) przez Polskę, co „zakończyło wieloletni proces integracji energetycznej z UE i uniezależniło region od systemu rosyjskiego”.

PAP,
opr. A.K.

Uwaga — w okolicach Wilna wędruje niedźwiedź

Honorata Adamowicz

W sobotnią noc dotarł on do samej stolicy, lecz w niedzielę wieczorem opuścił miasto. W tym samym czasie na Facebooku udostępniono wiadomość, że zwierzę zauważono na obrzeżach miasta — w Rzeszy.

Mieszkańcy Litwy wciąż widują w okolicach Wilna wędrującego niedźwiedzia. Tymczasem Laimonas Daukša, dyrektor Litewskiego Stowarzyszenia Myśliwych i Rybaków zwraca uwagę, że nie jest to normalne zachowanie i apeluje o ostrożność, ponieważ zwierzę może być bardzo niebezpieczne.

— Zdecydowanie coś jest nie tak z niedźwiedziem, który został zauważony w Wilnie. My, jako myśliwi, którzy obserwujemy przyrodę, jako eksperci w tej dziedzinie, możemy śmiało powiedzieć, że jeśli największy drapieżnik, który jest również najbardziej niebezpieczny, znajduje się w bliskiej odległości ludzi przez trzy doby, to z pewnością jest z nim coś nie tak. Ten niedźwiedź jest zbyt zsocjalizowany. Służby muszą jak najszybciej podjąć decyzję, co z nim zrobić. Ten niedźwiedź musi zostać jak najszybciej złapany; trzeba go znaleźć za pomocą dronów, następnie uspić i przekazać służbom weterynaryjnym w celu zbadania i sprawdzenia, co z nim jest nie tak. Jeśli jest zdrowy, to należy go przetransportować do środowiska naturalnego. Fakt, że niedźwiedź przez trzy doby przebywa blisko ludzkich siedzib, nie jest dobrym znakiem. To naprawdę szczęście, że do tej pory nie wydarzyła się żadna katastrofa — podkreśla w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Laimonas Daukša.

Według rozmówcy, nie jest to jedyny niedźwiedź na Litwie. Według mapy leśnej, którą stworzyło Litewskie Stowarzyszenie Myśliwych i Rybaków meška. lt lub meškos.lt, w tym roku odnotowano już około 30 punktów, w których zarejestrowano niedźwiedzie. Oczywiście często mogło to dotyczyć tego samego zwierzęcia, ale można przypuszczać, że na Litwie jest co najmniej pięć niedźwiedzi.

— Trzeba pamiętać, że niedźwiedzie są bardziej niebezpieczne dla dzieci niż dla dorosłych. Ponieważ dzieci wydają tak wiele dźwięków, ich tembr jest zupełnie inny niż u dorosłych, a niedźwiedź bardzo źle widzi i może zaatakować

Fakt, że niedźwiedź przez trzy doby przebywa blisko ludzkich siedzib, nie jest dobrym znakiem **Fot. Fot. EPA-ELTA**

wać dziecko jadące na rowerze lub po prostu hałasujące. Zwierzę może być zestresowane, głodne i pozbawione wody, więc nie wiadomo, jak się może zachować. Obecnie najważniejszą rzeczą jest jak najszybsza ewakuacja niedźwiedzia z dzielnicy mieszkalnej, ponieważ jest on naprawdę niebezpieczny — podkreśla dyrektor Litewskiego Stowarzyszenia Myśliwych i Rybaków.

Mer Wilna Valdas Benkunskas w niedzielę, po pojawieniu się informacji o spacerującym niedźwiedziu, polecił spółkom miejskim wzmocnienie monitoringu dzikich zwierząt w mieście.

„Chociaż nie mamy w samorządzie wydziału zajmującego się odławianiem niedźwiedzi, to kiedy takie zwierzę jest monitorowane w mieście, nie możemy siedzieć z założonymi rękami i nic nie robić” — napisał mer na Facebooku.

Powiedział, że polecił zespołowi, aby dowiedział się, ile dronów do wyszukiwania znajduje się w inwentarzu systemu miasta. Uzgodniono również ze specjalistami użycie dronów termowizyjnych w północnej i północno-zachodniej części Wilna, gdzie zarejestrowano niedźwiedzie opuszczające miasto. Z kolei mer rej. wileńskiego Robert Duchniewicz zwrócił się

do ministerstwa ochrony środowiska o wypracowanie systemu odpowiednich działań, aby samorządy mogli uregulować tak nietypową sytuację.

„Sytuacja, w której dzikie, niebezpieczne zwierzę — niedźwiedź — od dwóch dni błąka się po terenach zurbanizowanych w Wilnie i rejonie wileńskim, jest nienormalna i pokazuje luki w działaniach odpowiedzialnych instytucji państwowych. Pomimo obowiązków przewidzianych w aktach prawnych, brakowało nam aktywnych, skoordynowanych działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców i dobrostanu zwierzęcia” — oświadczył Duchniewicz.

Powiedział również, że poprosił miejską spółkę JUDU, która obsługuje kamery na sygnalizacji świetlnej, o zachowanie szczególnej czujności i niezwłoczne przekazywanie informacji w przypadku zauważenia dzikiego zwierzęcia. Benkunskas poinstruował również inną spółkę miejską, Grinda, aby była gotowa na wypadek, gdyby zwierzę wróciło do miasta.

Spotkania są jak mosty – zbliżają ludzi, idee i serca

W dniu 9 czerwca szkoła z dumą i radością gościła przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej. Wydarzenie to stało się nie tylko świętem szkolnej wspólnoty, lecz także pięknym świadectwem żywych i serdecznych więzi łączących nas z Macierzą.

Z wizytą do szkoły przybyła Joanna Mucha – sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej RP, Zbigniew Ciosek – Konsul Ambasady RP w Wilnie oraz towarzyszący im przedstawiciele polskiej delegacji.

OFICJALNE POWITANIE

Uroczystość rozpoczęła się od oficjalnego powitania, po którym uczniowie zaprezentowali program artystyczny pod tytułem „Dumni z polskich korzeni”. Dzieci i młodzież, poprzez słowo, piosenkę i taniec, wyrazili to, co jest najcenniejsze – miłość do Polski, przywiązanie do tradycji oraz dumę z dziedzictwa przodków.

Pani Joanna Mucha z serdecznością i wzruszeniem zwróciła się do nauczycieli i uczniów, wyrażając wdzięczność za ich codzienny trud, zaangażowanie oraz za troskliwe pielęgnowanie polskości. Podkreśliła, jak ważne jest, że młode pokolenie nosi Polskę w sercu, i życzyła wszystkim dalszych sukcesów. Przekazała również serdeczne pozdrowienia dla sąsiednich polskich placówek oświatowych.

POZNANIE ŚRODOWISKA I WARUNKÓW

Po koncercie goście zwiedzili szkołę, a następnie udali się do biblioteki, gdzie przy kawie odbyło się kameralne spotkanie z gronem pedagogicznym. Dyrektor Janina Nowicka przybliżyła codzienne życie szkoły oraz przedstawiła główne kierunki jej działalności. W czasie rozmowy pani sekretarz z uwagą wsłuchiwała się w głosy nauczycieli, którzy mówili o potrzebach, wyzwaniach oraz znaczeniu wsparcia płynącego z Polski. Podkreślono, że dzięki tej pomocy czujemy się bliżej

■ Pamiątkowe zdjęcie ze społecznością szkoły

■ Polska wiceminister edukacji Joanna Mucha zwróciła się do zebranych uczniów, pedagogów, decydentów

Dyrektor Janina Nowicka przybliżyła codzienne życie szkoły oraz przedstawiła główne kierunki jej działalności.

Macierzy, a poczucie narodowej tożsamości staje się jeszcze silniejsze.

Wizyta tak dostojnych gości była nie tylko wyrazem uznania dla pracy nauczycieli i uczniów, ale również umocniła nas w przekonaniu, jak waż-

ne jest pielęgnowanie polskiej kultury, języka i tradycji. Takie spotkania dodają skrzydeł, inspirują i motywują do dalszego działania. Z dumą i nadzieją patrzymy w przyszłość, wierząc, że polskość pozostanie żywa w sercach młodego pokolenia. ■

Nauczyciel metodyk języka polskiego i literatury
Alina Savanevičienė
Szkoły Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakienie;
Śródtytuły od redakcji

Polska stała się jedną z największych potęg gospodarczych w Europie

Honorata Adamowicz

Według danych międzynarodowego Funduszu Walutowego Polska w 2025 r. osiągnęła nominalny PKB na poziomie 980 mld euro. Tymczasem PKB Rumunii, Ukrainy, Bułgarii, Litwy, Białorusi, Łotwy, Estonii i Mołdawii razem wziętych wynosi niewiele więcej niżeli jednej Polski — 996 mld.

ZASKOCZYŁA ON NIEJEDNEGO EKONOMISTĘ

— Polska gospodarka rozwijała się w ostatnich latach bardzo szybko, a obecnie jest jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej. Gospodarka Litwy nie pozostaje jednak daleko w tyle, jeśli chodzi o sam kraj. Wzrost gospodarczy Litwy również był szybki i dotrzymywał kroku Polsce. Jeśli chodzi o wzrost gospodarczy Polski, z pewnością zaskoczył on niejednego ekonomistę, ponieważ wzrost ten jest naprawdę bardzo wysoki. Polska ma bardzo silny przemysł i jest w stanie nadal go wzmacniać i rozwijać. Polska produkcja pozostaje nadal bardzo konkurencyjna. Udało się jej zwiększyć eksport, co jest z pewnością jednym z dobrych przykładów na to, że jej gospodarka pozostała bardzo silna i w nadchodzących latach prawdopodobnie będzie nadal rosła. Wszystko wskazuje na to, że kraj ten będzie się dalej rozwijał — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Greta Ilekytė, ekonomistka Swedbanku.

Wzrost gospodarczy Polski w ostatnich dekadach jest bezprecedensowy. Między 1995 a 2024 r. PKB per capita wzrósł o 316,2 proc, co czyni z Polski jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej.

Politycy i ekonomiści Litwy mówią, że Polska jest jedną z największych potęg gospodarczych w Europie. Jest ona jednym z głównych partnerów gospodarczych Litwy, a silny partner to bardzo dobra wiadomość dla Litwy.

Polska obecnie jest jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej Fot. Apolinary Klonowski

DOBRA WIADOMOŚĆ DLA LITWY

— To bardzo dobra wiadomość dla Litwy, że polska gospodarka rozwija się tak szybko. Jest ona jednym z naszych głównych partnerów eksportowych. W ostatnich latach była drugim najważniejszym krajem, po Niemczech. Tak więc szybki jej wzrost gospodarczy jest bardzo dobry dla Litwy. Wzrasta bowiem popyt na towary eksportowane przez litewskich producentów. Widzieliśmy to rów-

nież w ostatnich latach, ponieważ tempo wzrostu gospodarczego naszego najważniejszego partnera jest również dla nas bardzo ważne — zaznacza Greta Ilekytė.

Jak mówi, jednym z powodów, dla których wzrost gospodarczy Litwy był szybszy niż oczekiwano, była historia sukcesu Polski. Ekonomistka podkreśliła, że główną przyczyną tego, że PKB Litwy było większe niż prognozowano, było to, że eksporterzy Litwy byli w stanie zwiększyć swój eksport do Polski.

SILNY PARTNER TO DOBRA WIADOMOŚĆ DLA LITWY

— To dla nas bardzo dobra wiadomość, nie tylko dla gospodarki, ale także dla bezpieczeństwa. Szybki wzrost gospodarki oznacza większe inwestycje w bezpieczeństwo. Myślę, że silny partner to naprawdę bardzo dobra wiadomość dla Litwy — podkreśla ekonomistka Swedbanku.

13.>>

Według danych międzynarodowego Funduszu Walutowego w 2025 r. Polska osiągnęła nominalny PKB na poziomie 980 mld euro. Rumunia — 403,395 mld., Ukraina — 205,742 mld., Bułgaria — 117,007 mld., Litwa — 89,19 mld., Białoruś — 71,5 mld.

12.>>

PRZYKŁAD

PRAWDZIWEGO SUKCESU

Saulius Bucevičius, przewodniczący Sejmowego Komitetu Ekonomicznego w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że to bardzo dobrze, że mamy u boku takiego partnera.

— To dla nas przykład prawdziwego sukcesu. Trudno odpowiedzieć na pytanie, jak to się Polsce udało. Do tego sukcesu przyczyniło się wiele rzeczy. To, co zrobili, by go osiągnąć, jest niewiarygodne. Jeśli chodzi o sposób tworzenia miejsc pracy, sposób, w jaki pracowali, jest z pewnością czymś, z czego musimy brać przykład. Widzimy to, wszyscy politycy są tego świadomi, a ponieważ mamy z Polską kontakty na wszystkich szczeblach, przyglądamy się tym dobrym praktykom i się uczymy. Obecnie wyciągamy wnioski — mówi Saulius Bucevičius

Wśród państw, dla których dostępne są dane, największy wzrost PKB odnotowała Irlandia, która wszystkie inne państwa zostawiła daleko w tyle. W ciągu ostatniego roku do pierwszego kwartału 2025 r. gospodarka Zielonej Wyspy rosła w tempie 10,9 proc., natomiast w samym pierwszym kwartale PKB Irlandii wzrosło o 3,2 proc. To znacznie powyżej średniej UE.

Polska znalazła się na drugim miejscu najszybciej rozwijających się gospodarek. W pierwszym kwartale 2025 r. jej PKB było o 3,8 proc. większe niż w tym samym kwartale rok temu. Także w przypadku relacji kwartalnej Polska znalazła się wysoko notując trzeci największy wzrost PKB (0,7 proc.). W tym ujęciu wyprzedził Polskę tylko Cypr ze wzrostem o 1,3 proc.

— Rozmawiamy z Ministerstwem Energetyki o tym, jak pomóc naszym firmom przyciągnąć więcej dużych inwestycji, jak zapewnić im zielony korytarz, jak skrócić proces zmiany przeznaczenia gruntów i wszystkie inne procedury. Robimy wszystko, co w naszej mocy, aby również odnieść sukces. Potem zobaczymy, co nam z tego wyjdzie. To bardzo dobrze, że mamy takiego partnera u boku. A po wyborze nowego prezydenta mamy nadzieję, że te relacje tylko się popra-

Szybki wzrost gospodarczy Polski to dobra wiadomość, nie tylko dla gospodarki, ale także dla bezpieczeństwa **Fot. Apolinary Klonowski**

Wzrost gospodarczy Polski w ostatnich dekadach jest bezprecedensowy. Między 1995 a 2024 r. PKB per capita wzrósł o 316,2 proc, co czyni z Polski jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej.

wią, nie tylko w kontekście gospodarczym, ale także w kontekście bezpieczeństwa — podkreśla.

Według danych międzynarodowego Funduszu Walutowego w 2025 r. Polska osiągnęła nominalny PKB na poziomie 980 mld euro. Rumunia — 403,395 mld., Ukraina — 205,742 mld., Bułgaria — 117,007 mld., Litwa — 89,19 mld., Białoruś — 71,5 mld., Łotwa — 45,53 mld., Estonia — 45,00 mld., Mołdawia — 19,46 mld. — w sumie to 996 mld.

CZTERY PAŃSTWA ZE SPADKIEM PKB

Wśród państw UE, dla których Eurostat podał dane, najgorszy wynik roczny odnotowano w Słowenii, gdzie w ciągu roku gospodarka skurczyła się o 0,8 proc.. Kolejne kraje w których w ciągu ostatniego roku PKB spadło to: Austria (-0,7 proc.), Węgry (-0,4) i Niemcy (-0,2 proc.)

Natomiast w ujęciu kwartalnym trzy państwa zanotowały spadek:

Słowenia (-0,8 proc.), Portugalia (-0,5 proc.) i Węgry (-0,2 proc.).

EXSPOSE DONALDA TUSKA

Premier polskiego rządu Donald Tusk podczas środowego (11.06) expose w Sejmie podkreślił dobrą kondycję polskiej gospodarki. Jak zaznaczył, Polska osiągnęła najwyższy wzrost gospodarczy w Unii Europejskiej, a inflacja w ciągu ostatniego półtora roku spadła o ponad 14 punktów procentowych. „Ostatnie takie dane i wiem, że to mało efektywnie brzmi, ale wiecie, że my mamy w tej chwili (...) najwyższy wzrost gospodarczy w Unii Europejskiej” — mówił z mównicy premier. „Po półtorze roku mamy 3,7 proc. i to jest najlepszy wynik w Europie” — dodał Donald Tusk.

Podczas expose premier Donald Tusk podkreślał, że Polska osiąga dziś najwyższy wzrost gospodarczy w Unii Europejskiej. Wskazywał na spadek inflacji, rosnące płace oraz tempo rozwoju gospodarczego. Te słowa padły w Sejmie zaledwie dzień po publikacji raportu Banku Światowego. W poniedziałek 10 czerwca eksperci z BŚ potwierdzili, że prognozy wzrostu PKB Polski pozostają stabilne. Instytucja utrzymała swoje szacunki dla naszego kraju: 3,2 proc. wzrostu PKB w 2025 r. oraz 3,0 proc. w 2026 r.

Czy warto koronować Witolda Wielkiego

Antoni Radczenko

Litwa miała jednego króla — Mendoga. Kolejną szansę miał wielki książę Witold. 6 stycznia 1429 r. na zamku w Łucku (miasto w obecnej Ukrainie) rozpoczął się zjazd europejskich monarchów. Spotkanie dotyczyło wspólnego przeciwstawienia się imperium osmańskiemu, które zaczęło stanowić zagrożenie dla chrześcijańskiej Europy. Na zjeździe, oprócz króla polski Władysława Jagiełły oraz wielkiego księcia Litwy Witolda, był obecny ówczesny najpotężniejszy władca Europy Zygmunt Luksemburski. Wtedy król niemiecki, czeski i węgierski, a za kilka lat cesarz Świętego Cesarstwa Rzymskiego.

PROPOZYCJA KORONACJI

Zjazd trwał sześć tygodni. W trakcie obrad Zygmunt Luksemburski zaproponował koronować Witolda. Koronacja miałaby nastąpić w roku 1430. Ostatecznie do niej nie doszło. Między innymi z powodu sprzeciwu ówczesnej polskiej elity politycznej, która obawiała się, że koronacja Witolda oznaczałaby osłabienie unii polsko-litewskiej.

Bardzo często w litewskiej pamięci historycznej zawirowania wokół koronacji Witolda są odbierane, jako polskie zwycięstwo nad Litwą. Stąd też późniejsza teoria o zdradzie Litwy przez Jagiełłę. Na czym polega błędna ocena ówczesnej sytuacji? Władysław Jagiełło wcale nie był przeciwnikiem koronacji Witolda. Witold nie miał męskiego potomka, dlatego tron litewski odziedziczyłby któryś z synów Władysława. Mając dziedziczną litewską koronę ród Jagiellonów znacznie wzmocniłby swą pozy-

Rex, dux, magnus dux, supreme dux — żeby zrozumieć zawile relacji między Witoldem Wielkim a Władysławem Jagiełłą, trzeba zrozumieć ówczesny system społeczno-polityczny, który nie miał za wiele wspólnego z obecnym systemem państw narodowych.

Po unii wileńsko-radomskiej faktycznym władcą Wielkiego Księstwa Litewskiego był Witold — mówi Alfredas Bumblauskas

System społeczno-polityczny w średniowieczu był absolutnie inny niż współcześnie. Dlatego takich pojęć jak suwerenność nie da się przełożyć na ówczesne realia. W średniowieczu panował system feudalny, czyli suzeren-senior-wasal.

cję w ówczesnej Europie. „Obaj (Witold i Jagiełło — przyp. red.) rozumowali w kategoriach dynastycznych i kwestia królestwa Litwy była dla nich nie tyle sprawą unii litewskiej — bo wyniesienie litewskiego władcy do rangi monarchy nie było sprzeczne z postanowieniami umowy horodelskiej, co w swoich listach podkreślał też sam Witold — ile środkiem do pozyskania nowych przestrzeni dla utrwalenia władzy dynastycznej” — pisze prof. Rimvydas Petrasukas w artykule „Korona Witolda: niedoszła ko-

ronacja i jej późniejsza legenda historyczna”.

KORONACJA PRZEZ SEJM

Sprawa koronacji Witolda co pewien czas powraca w przestrzeni publicznej. Ostatnio grupa obywateli zwróciła się do Sejmu z petycją, aby litewski parlament ogłosił Witolda Wielkiego królem Litwy. Uzasadnia się to tym, że formalnie Witold został królem, ponieważ była korona oraz odpowiednie dokumenty, nie doszło tylko do finalizacji procesu, czyli samej koronacji.

Przewodniczący sejmowej Komisji Kultury Kęstutis Vilkauskas sceptycznie ocenił pomysł. „Sądzę, że żadnej decyzji lub projektu ustawy w tej sprawie ze strony Sejmu nie będzie” — powiedział LRT poseł. Polityk oświadczył, że parlament wysłał do inicjatywnej grupy odpowiednią umotywowaną 15.>>

14.>>

na odpowiedź, że „historia nie może być przepisywana”.

Parlamentarzysta podkreślił, że generalnie w tej kwestii muszą wypowiedzieć się naukowcy. „Każdą sprawę musimy rozwiązywać opierając się na specjalistach. Kto się lepiej zna na tej kwestii niż historycy” — oświadczył Vilkauskas.

SAMODZIELNOŚĆ LITWY

Profesor Uniwersytetu Wileńskiego Alfredas Bumblauskas w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” oświadczył, że najlepiej nie zwracać uwagi na tego typu inicjatywy. Zdaniem historyka tego typu inicjatywy wynikają z błędnego przekonania, że po unii w Krewie Wielkie Księstwo Litewskie straciło samodzielność.

W tym miejscu warto sięgnąć po terminologię, jakiej używali wówczas władcy Polski i Litwy. od 1392 r. Witold tytułował się „magnus dux”, czyli wielki książę Litwy. Władysław Jagiełło oprócz królem (po łacińsku — rex) Polski, był poza tym „supremus dux”, czyli najwyższy książę litewski. Zdaniem Bumblauskasa Witold w tej konfiguracji był drugim, ale to nie oznaczała, że Litwa jako byt państwowy straciła suwerenność. — Problem polega na tym, że na Litwie bardzo często nie rozróżnia się dwóch spraw: tytułu władcy oraz suwerenności państwowej. W przypadku suwerenności, to Wielkie Księstwo Litewskie nawet wtedy, gdy jego władcy nosili tytuł „magnus dux”, było państwem suwerennym. Władysław Jagiełło był nie tylko królem polski, czyli „rex”, ale również „supremus dux” Litwy, czyli najwyższym księciem Litwy. Nie miało to jednak przełożenia na suwerenność państwa litewskiego. Na przykład wielki książę Olgierd w korespondencji z Bizancjum nazywał siebie „basileus” (z greckiego król lub władca — przyp.red.), aby podkreślić swoją rangę. W korespondencji z Europą Zachodnią używał łacińskiego słowa „rex”. Natomiast

Bitwa pod Grunwaldem to najbardziej znana batalia z udziałem Jagiełły i Witolda

Stąd też późniejsza teoria o zdradzie Litwy przez Jagiełłę. Na czym polega błędna ocena ówczesnej sytuacji? Władysław Jagiełło wcale nie był przeciwnikiem koronacji Witolda. Witold nie miał męskiego potomka, dlatego tron litewski odziedziczyłby któryś z synów Władysława.

w listach z Rusią „wielikij kniaź”. Te kwestie formalne nie były do końca uporządkowane. Witold chciał uporządkować kwestie formalne. Był wielkim księciem, ale chciał zostać królem — podkreśla historyk.

WŁADCA FAKTYCZNY, A WŁADCA FORMALNY

System społeczno-polityczny w średniowieczu był absolutnie inny niż współcześnie. Dlatego takich pojęć jak suwerenność nie da się przełożyć na ówczesne realia. W średniowieczu panował system feudalny, czyli suzeren-senior-wasal. Suzeren to był władca, który nie był niczym wasalem. Senior to władca, który wszedł w stosunek zwierzchni z innym władcą, który nazywał się wasalem. Pano-

wała też zasada, że „wasal mego wasala nie jest moim wasalem”, czyli jeśli władca „B” był wasalem władcy „A”, ale jednocześnie był seniorem dla władcy „C”, to „C” nie był wasalem „A”. Warto dodać, że każda umowa na linii senior-wasal była odmienna. W przypadku ówczesnych relacji polsko-litewskich sytuacja wyglądała jeszcze bardziej skomplikowanie. Stosunki między dwoma państwami to była mieszanka systemu feudalnego oraz unii personalnej. — Po unii wileńsko-radomskiej faktycznym władcą Wielkiego Księstwa Litewskiego był Witold, ale tylko do swej śmierci — tłumaczy zawiloci sytuacji Bumblauskas.

Zdaniem historyka spuściznę historyczną trzeba brać w całości, a nie tylko wybrane z kontekstu elementy. — W podręcznikach można przeczytać, że w 1392 r. Witold zostaje wielkim księciem Litwy. W tym momencie o Jagiellu jakoś się zapomina. Więc jeśli go nie ma, to jak mamy wytłumaczyć rolę Jagiełły w chrzcie Żmudzi? Jagiełło był dla Żmudzi „supremus dux”, czyli tym kim był dla Litwy? Ten aspekt często bywa pomijany — podkreśla Alfredas Bumblauskas. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Polska społeczność nie chce pomnika Smetony na Pohulance

Justyna Giedrojc

Na mocy rozporządzenia powziętego w grudniu 2022 r. przez radę Samorządu Miasta Wilna ogłoszono właśnie konkurs na pomnik Smetony. Mer Valdas Benkunskas zapowiedział, że pomnik stanie na skwerze przed Starym Teatrem w Wilnie.

Władze samorządowe uznały, że miejsce przed dawną siedzibą Polskiego Teatru na Pohulance jest najbardziej odpowiednie z racji tego, że w gmachu tym w 1917 r. odbyła się Konferencja Litewska. Podczas tego zgromadzenia powołano Radę (Tarybę) na czele z Antanasem Smetoną. O tym wydarzeniu już przypomina tablica pamiątkowa na ścianie gmachu teatru.

PRZYMUSOWA LITUANIZACJA POLAKÓW

Decyzja władz samorządowych wywołała oburzenie wśród części polskiej społeczności Wilna.

— Pomysł wzniesienia pomnika Antanasowi Smetonie obok dawnego Teatru na Pohulance można nazwać próbą zatarcia prawdy historycznej i narzucenia jednej, nacjonalistycznej narracji w samym sercu wielokulturowego Wilna. To jakby wznosić pomnik cenzorowi przed biblioteką, czyli odwrócenie sensu tego miejsca o 180 stopni. Mówimy o polityku, który po wojskowym zamachu stanu przejął władzę siłą i jako nacjonalista wprowadził politykę przymusowej lituanizacji Polaków, ograniczył prawa i podstawowe swobody obywatelskie innych mniejszości narodowych. Czy naprawdę właśnie taką postać chcemy honorować w miejscu, które zbudowano z myślą o otwartości, kulturze i współistnieniu narodów? Smetona ma już pomnik w Kownie, można więc odnieść wrażenie, że pamięć o nim została w przestrze-

Władze samorządowe postanowiły wzniesić pomnik pierwszego prezydenta Litwy Antanasa Smetony przed dawnym Teatrem Polskim na Pohulance. Taka decyzja wywołała oburzenie wśród części polskiej społeczności Wilna.

Antanas Smetona (1874–1944) wprowadził politykę przymusowej lituanizacji Polaków, ograniczył prawa i podstawowe swobody obywatelskie innych mniejszości narodowych **Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe RP**

Aleksander Radczenko, doradca premiera ds. mniejszości narodowych oraz prawa, zauważa, że sylwetka Antanasa Smetony nie utożsamia się z wielonarodowym, wielokulturowym charakterem miasta.

ni publicznej należycie zabezpieczona. Tymczasem dawny Teatr na Pohulance — miejsce głęboko symboliczne dla wielokulturowej historii Wilna — wciąż nie doczekał się godnego upamiętnienia Hipolita Korwin-Milewskiego, jego głównego inicjatora i fundatora. Może więc, zanim zdecydujemy się upamiętniać postać, która dzieli, warto najpierw oddać należny szacunek temu, kto realnie budował wspólnotę. W kraju, który szczyci się europejskimi wartościami, nie może być miejsca na selektywną pamięć. Jeśli mamy upamiętniać przeszłość, należy robić to uczciwie, nie można pisać historii

od nowa kosztem tych, którzy ją tworzyli — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Edward Trusewicz, wiceprezes Związku Polaków na Litwie.

POMNIK SMETONY JEST NIEPOTRZEBNY

Aleksander Radczenko, doradca premiera ds. mniejszości narodowych oraz prawa, zauważa, że sylwetka Antanasa Smetony nie utożsamia się z wielonarodowym, wielokulturowym charakterem miasta.

— Uważam, że pomnik Antanasa Smetony w Wilnie jest niepotrzebny. Temat ten jest od wielu lat dyskutowany. Po pierwsze Smetona nie był jakoś szczególnie z Wilnem związany. Po drugie, jako polityk, jako głowa państwa litewskiego ma zarówno światłe jak i ciemne strony. Jest wśród sygnatariuszów Aktu Niepodległości Litwy, jest jednym z ojców niezależnej Republiki **17.>>**

16.>>

Litewskiej, ale był też autorem zamachu stanu w 1926 r., który w gruncie rzeczy przekreślił funkcjonowanie demokratycznej Republiki Litewskiej i stworzył reżim totalitarny. Jest to osoba, która nie utożsamia się z wielonarodowym, wielokulturowym charakterem Wilna. I jeśli pomniki Smetony mają powstawać, to powinny być w miejscach, z którymi był on bardziej związany — zauważa Aleksander Radczenko.

REALIZOWAŁ POLITYKĘ ANTYPOLSKĄ

Zdaniem politologa i historyka z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie dr. Andrzeja Pukszy wielka liczba przedstawicieli społeczeństwa litewskiego nadal negatywnie ocenia Smetonę.

— Jest tak z kilku powodów. Jednym z powodów jest to, że latem 1940 r. nie próbował przeciwstawić się sowieckiej okupacji Liwy i po prostu uciekł z Litwy, gdy inni liderzy pozostali tutaj i czasami przypłacili to życiem i zdrowiem. Natomiast Smetona zachował się haniebnie w dwójnasób — nie próbował organizować żadnego oporu przeciwko sowieckiej okupacji i sam później uciekł do Stanów Zjednoczonych. Zakończył swoją karierę polityczną bardzo haniebnie. Dla wielu litewskich naukowców jego postać jest nie do przyjęcia dlatego, że był prezydentem niedemokratycznym, zorganizował zamach stanu, przewrót w 1926 r., usunął wybranego przez sejm prezydenta Kazysa Griniusa, zapisał się jako władca autorytarny. Natomiast mówiąc z pozycji mniejszości narodowych, a szczególnie gdy chodzi o mniejszość polską, to zapisał się w historii Litwy jako działacz, który realizował politykę antypolską, który bardzo mocno prześladował mniejszość polską, a także inne mniejszości narodowe. Zresztą jako prezydent prawie nie rezydował w Wilnie. Pomnik Smetony stoi przy pałacu prezydenckim w Kownie i to na pewno jest najwłaściwsze

Dawny Teatr na Pohulance wciąż nie doczekał się godnego upamiętnienia Hipolita Korwin-Milewskiego, jego głównego inicjatora i fundatora **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Zdaniem dr. Andrzeja Pukszy wielka liczba przedstawicieli społeczeństwa litewskiego nadal negatywnie ocenia Smetonę. Wskazał kilka tego powodów.

miejsce. W Wilnie urzędował on jako księgowy w Wileńskim Banku Ziemskim — wyjaśnia dr Andrzej Pukszo.

CZY HIPOLIT KORWIN-MILEWSKI DOCZEKA SIĘ UPAMIĘTNIEŃ?

Budowę Teatru Wielkiego w Wilnie na Pohulance zainicjował Hipolit Korwin-Milewski, polski ziemianin, prawnik i działacz polityczny. W 1905 r. założył polską gazetę „Kurier Litewski”, którego został wydawcą i redaktorem naczelnym. Właśnie na łamach tego pisma wskazał na konieczność zbudowania wspólnymi siłami (ze środków zamożnych wilnian) polskiego teatru. Założono spółkę, do której jako pierwszy wniósł 20 tys. rubli. Za jego przykładem podążyli inni zamożni wilnianie. Położenie kamienia węgielnego odbyło się 17 kwietnia 1912 r. Rok później Teatr Polski w Wilnie rozpoczął działalność.

W początkowym okresie na Pohulance dominowały widowiska muzyczne, premiery oper i ope-

rettek, a przypadkowa obsada była na porządku dziennym. Sytuacja się zmieniła, gdy przybył do Wilna Instytut Reduty. Zespół Juliusza Osterwy przyjechał w lipcu 1925 r., a pierwsze przedstawienie na Pohulance dał 23 grudnia (było to „Wyzwolenie” Stanisława Wyspiańskiego). Ostatni spektakl Reduty w Wilnie odbył się 20 maja 1929 r. W ciągu niespełna czterech lat zespół zaprezentował 71 premier. Po wyjeździe Reduty teatr na Pohulance działał nadal. W latach okupacji znów umożliwiał obcowanie ze świetnymi nazwiskami, m.in. Hanki Ordonówny, która w trudnych i tragicznych latach 1940–1941 śpiewała na scenie Pohulanki.

Przed opuszczeniem Wilna Hipolit Korwin-Milewski postanowił gmach przekazać na własność miastu Wilno. W 1927 r. w akcie sporządzonym u wileńskiego notariusza. Postawił warunek, który został przez Radę Miasta Wilna przyjęty: „Gmach teatru tego ma służyć dla przedstawień scenicznych, odczytów, zebrań i zgromadzeń wyłącznie w języku polskim”.

Los sprawił jednak inaczej. Po wojnie na Pohulance znajdowała się siedziba Litewskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu, potem Teatru Młodzieży, a do jesieni 2022 r. — siedziba Rosyjskiego Teatru Dramatycznego Litwy. Obecnie działa tu Stary Teatr w Wilnie. ■

Kwiaty, które rozkwitają wewnątrz: Jak edukacja florystyczna wspiera dzieci z trudnościami

Badania naukowe potwierdzają, że obecność kwiatów w naszym otoczeniu ma pozytywny wpływ na emocje i nastrój. Kontakt z roślinami może redukować stres, poprawiać koncentrację oraz wprowadzać uczucie spokoju i relaksu.

Doświadczenie pokazuje, że i w dydaktyce nieoceniona jest rola kwiatów i przyrody. Zajęcia z florystyki to doskonała okazja do nauki i do rozwoju.

Zajęcia z florystyki prowadzone są jako lekcje fakultatywne. W Progimnazjum im. Jana Pawła II działa kółko florystyczne, na które uczęszczają osoby chętne, zarówno dziewczęta, jak i chłopcy. Tak naprawdę to nie tylko układanie kwiatów; to proces, który buduje pewność siebie, rozwija kreatywność i oferuje unikalną formę ekspresji, która potrafi otworzyć nawet najbardziej zamknięte umysły.

TERAPIA PRZEZ PIĘKNO

Dla dzieci z trudnościami w nauce, tradycyjne metody często bywają źródłem frustracji i zniechęcenia. Ławka szkolna, podręczniki i rygorystyczne programy mogą potęgować poczucie „inności”. Florystyka zaś oferuje bezpieczne środowisko, w którym każde dziecko może odnieść sukces. Tu nie ma dobrych czy błędnych odpowiedzi, ładnych czy brzydkich prac. Jest za to proces twórczy, który angażuje zmysły, rozwija zdolności manualne i uczy cierpliwości. Wszystko, co powstaje jest sztuką, w myśl zasady, że „de gustibus non est disputandum” (gust nie podlega dyskusji). Obserwacja dzieci, które w klasie mają problem z koncentracją, przyswojeniem treści, nasuwa zaskakujące konkluzje. Uczniowie starają się skupiać na pracy i oddają się jej całkowicie. Układanie kompozycji z kwiatów, liści, gałęzi itp. wymaga planowania, koordynacji ręką—oko oraz myślenia przestrzennego, co w naturalny sposób wspiera rozwój funkcji poznawczych. Ale

Dzieci tworzą coś pięknego, co mogą dotknąć, podziwiać, a nawet komuś podarować **Fot. autorka, fotomontaż A.K.**

Wszystko, co powstaje jest sztuką, w myśl zasady, że „de gustibus non est disputandum” (gust nie podlega dyskusji). Obserwacja dzieci, które w klasie mają problem z koncentracją, przyswojeniem treści, nasuwa zaskakujące konkluzje.

kluczowym elementem edukacji florystycznej jest to, że jej efekty są natychmiast widoczne i namacalne. Dzieci tworzą coś pięknego, co mogą dotknąć, podziwiać, a nawet komuś podarować. To doświadczenie sukcesu przekłada się na inne sfery życia, dodając odwagi do podejmowania nowych wyzwań.

PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYM

Przykładem potwierdzającym terapeutyczny wpływ zajęć może być uczennica ze zdiagnozowanym mutyzmem wybiórczym. Bardzo trudno dotrzeć do uczennicy, nie nawiązuje kontaktu z nauczycielami. Zachęcona przez koleżanki przyszła na zajęcia i okazało się, że ma talent manualny. Bardzo lubi łączyć kolory, wyrabia sobie własny styl, broni swoich decyzji. W czasie zajęć pękł mur milczenia. Nawiązała się relacja, a podczas wspólnej podróży na wystawę florystyczną do Kowna nawet długie rozmowy. Dzięki zajęciom uczennica zdołała poprawić ocenę z języka polskiego — przygotowała swoją wymarzoną Narnię. Zadbala o wszystkie szczegóły, **19.>>**

18.>>

co znaczyło, że mimo pozornej obojętności przyswajała informacje z lekcji.

Podobnie z uczniem, który czasem bywał zbyt aktywny i pobudzony, na zajęciach z florystyki potrafił skupić uwagę na pracy i oddać się jej w pełni. Okazało się, że praca z roślinami działa na niego kojąco, a sukcesy w tworzeniu kompozycji wzmocniły jego wiarę we własne możliwości i pozytywnie wpłynęły na zachowanie także podczas innych lekcji.

WARTO GRAĆ W ZIELONE

Terapia ogrodnicza doczekała się terminu: hortiterapia albo hor-

Podobnie z uczniem, który czasem bywał zbyt aktywny i pobudzony, na zajęciach z florystyki potrafił skupić uwagę na pracy i oddać się jej w pełni. Okazało się, że praca z roślinami działa na niego kojąco, a sukcesy w tworzeniu kompozycji wzmocniły jego wiarę we własne możliwości i pozytywnie wpłynęły na zachowanie także podczas innych lekcji.

tikuloterapia. To metoda terapeutyczna, która uzupełnia tradycyjne programy rehabilitacji i psychoterapii, a także wspiera pacjentów w dążeniu do osiągnięcia pełni zdrowia psychicznego i fizycznego człowieka. W szkole nie ma dziś zielonych przestrzeni, ogródków, gdzie uczniowie mogliby się rozwijać w kontakcie z naturą, a szkoda, bo to właśnie tam moglibyśmy zaobserwować niezwykle efekty terapii ogrodniczej. Brak dostępu do zielonych przestrzeni w placówkach edukacyjnych to dziś niestety norma, a to ogromna strata. Współczesne programy nauczania są intensywne i skupione na teorii, co powoduje, że zapomina się o holistycznym rozwoju dziecka.

TO COS WIĘCEJ, NIŻ PRZYJEMNOŚĆ

Dlatego edukacja florystyczna to coś więcej niż tylko estetyczna przyjemność. To potężne narzędzie wspierające rozwój dzieci, zwłaszcza z trudnościami w nauce. Daje im przestrzeń do bycia sobą, do wyrażania emocji, do budowania pewności siebie i do odkrywania swoich ukrytych talentów. Pozwala rozkwitnąć tym kwiatom, które noszą w sobie...

Krystyna Koroliova
Nauczycielka w Progimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie
Fot. autorka

Edukacja florystyczna to coś więcej niż tylko estetyczna przyjemność **Fot. autorka, fotomontaż A.K.**

Rekordowa liczba refundowanych leków

Od 1 lipca na Litwie zacznie obowiązywać nowy wykaz leków refundowanych. Zgodnie z informacjami Ministerstwa Zdrowia, lista obejmie rekordową liczbę preparatów, a ceny wielu z nich zostaną obniżone.

W nadchodzącym półroczu na liście refundacyjnej znajdzie się 2 160 pozycji. To o 126 więcej niż w pierwszej połowie roku. Wzrosła również liczba grup leków — z 868 do 889. W zestawieniu znalazły się m.in. 236 leków importowanych równolegle oraz 132 preparaty markowe.

„Cieszymy się, że od 1 lipca br. w wykazie leków refundowanych znajdzie się rekordowa liczba leków, aż 2 160 pozycji. Cieszy również rosnąca liczba grup leków, co oznacza lepsze możliwości leczenia dla pacjentów” — powiedziała Anželika Oraitė, dyrektor Departamentu Farmacji.

Ministerstwo Zdrowia zapowiada, że zmiany przyniosą wymierne oszczędności dla systemu ochrony zdrowia. Szacuje się, że w drugiej połowie 2025 r. Fundusz Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego (PSDF) zaoszczędzi około 5,7 mln euro. Obniżeniu uległa cena bazowa 582 leków, a w przypadku 377 produktów producenci udzielili dodatkowych rabatów. Według resortu, działania te mają na celu poprawę dostępności terapii, zwłaszcza dla pacjentów wymagających stałego leczenia.

„Chcemy, aby pacjenci otrzymywali skuteczne i bezpieczne leki po przystępnych cenach. Włączenie większej liczby leków do cennika, zwłaszcza leków generycznych i importowanych równolegle, zwiększa konkurencję, co pozwala obniżyć ceny leków i zaoszczędzić pieniądze” — powiedział Evaldas Stropus, kierownik Działu Refundacji Leków Państwowej Kasy Chorych. Ministerstwo zapowiada, że środki zaoszczędzone w wyniku obniżek cen zostaną przeznaczone na refundację nowych leków lub poszerzenie zakresu finansowania już istniejących terapii.

Opr. J.B.
na podst. BNS

Znamy już program POLONIA_CAMP 2025

Już w lipcu Warszawa stanie się miejscem spotkania młodych Polaków z całego świata. POLONIA_CAMP 2025 to cztery dni debat, inspirujących rozmów, warsztatów i wydarzeń kulturalnych, których celem jest budowanie więzi z Polską i wspieranie aktywności młodej Polonii.

W programie wydarzenia znajdą się panele dyskusyjne poruszające aktualne tematy, m.in.:

Jak kreować współczesny wizerunek Polski i Polaków?

Jak promować polską kulturę we współczesnych mediach? Dlaczego warto studiować w Polsce?

Jakie wsparcie oferuje państwo dla młodych przedsiębiorców i start-upów?

Jak skutecznie działać w środowiskach polonijnych?

Światowe Spotkanie Młodej Polonii — POLONIA_CAMP 2025 rozpocznie się 17 lipca (czwartek) na kampusie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie.

Zakwaterowanie w domach studenckich dostępne będzie od godz. 9:00.

Obiadokolacja serwowana będzie w godzinach 17:00–19:00.

Uroczyste otwarcie wydarzenia zaplanowano na godz. 19:00.

Wieczorem (ok. godz. 20:00) odbędzie się koncert inauguracyjny (szczegóły wkrótce).

18 i 19 lipca (piątek i sobota) uczestnicy wezmą udział w debatach, panelach dyskusyjnych, warsztatach językowych i kulturowych, zajęciach sportowo-rekreacyjnych oraz wieczorach artystycznych i seansach kina plenerowego.

Zakończenie wydarzenia przewidziane jest na niedzielę, 20 lipca (niedziela), po obiedzie.

Rejestracja na wydarzenie trwa do 25 czerwca 2025 r. (środa). Zgłoszenia przyjmowane są poprzez stronę: www.poloniacamp.pl. Poniżej tematy paneli.

POKOLENIE P — MIĘDZY TRADYCJĄ A TRENDOM

Social media, sztuka, sport, folklor i aktywność społeczna — ta ścieżka to spojrzenie na nowoczesny patriotyzm i kreatywne sposoby promowania polskości na świecie. Poznaj twórców, kampanie, idee, które pokazują Polskę świeżo, autentycznie i dumnie.

1.1 Zasubskrybuj Polskę

Jak mówić o Polsce, żeby to brzmiało ciekawie w każdym kraju? Co działa na Insta, TikTok i YouTube?

Przykłady kampanii i twórców, którzy potrafią opowiedzieć o Polsce wciągająco i nowocześnie.

1.2 Twojekorzenie—twojamoc

Jak kreować współczesny wizerunek Polski i Polaków? Jak przełamywać stereotypy? Jak odkrywać dumę z polskiego pochodzenia i budować swoją własną tożsamość?

1.3 Kultura po polsku (i po swojemu)

Muzyka, literatura, teatr, sztuka — jak pokazywać światu polską kulturę w nowoczesnych formach? I jak młodzi mogą tworzyć coś swojego, ale z polskim akcentem?

1.4 Folk love

Jakie znaczenie dla budowania polskiej współczesnej tożsamości ma kultura lu- 21.>>

20.>>

dowa? Polski folklor w muzyce, designie i kulturze popularnej. Młodzi a folklor

1.5 Polacy w akcji

Złoty, kampanie, wolontariat — jak środowiska polonijne angażują się w życie lokalne i współpracę międzynarodową? Jak zaangażowanie społeczne pomaga w odkrywaniu i zachowaniu polskiej tożsamości?

1.6 Polska! biało-czerwoni!

Jak sport pomaga wzmacniać polską tożsamość?

Promowanie Polski na arenie międzynarodowej przez gwiazdy sportowe. Czy drużyny sportowe mogą wspierać więzi lokalne wspólnoty polonijnej?

1.7 Czerwony dywan w biało-czerwonych barwach

Kariery polskich aktorów i reżyserów na świecie. Jak możemy wspierać młodych filmowców polonijnych za granicą?

Jak promować polską kulturę poprzez filmy i seriale?

POLSKA W ZASIĘGU

Co może zaoferować młodej Polonii ojczyzna?

Przyjrzymy się dostępnym ścieżkom rozwoju: od studiowania i programów mobilności, przez zakładanie start-upów, po budowanie kariery w dynamicznie rozwijającym się rynku pracy i technologii.

Polska to dziś nie tylko historia — to konkretne możliwości, realne wsparcie i Twoja przyszłość.

2.1 Mosty do polski — mobilność, która zmienia życie

Co można zyskać dzięki wymianom, kursom i stażom? Czy polskie firmy są gotowe przyjmować młodzież z zagranicy? Programy mobilności dostępne dla młodej Polonii.

2.2 Z całego świata na polskie uczelnie

Zalety studiowania w Polsce. Jak wygląda rekrutacja z zagranicy? Stypendia i instytucje wspierające dla Polonii.

2.3 Przywiozłem pomysł, zakładam firmę

Historie sukcesu i możliwości młodego biznesu w Polsce. Zakładanie firmy przez osoby z zagranicy.

Jak państwo polskie wspiera zakładanie firm i start-upów.

2.4 Polska w twoim zasięgu

Aplikacje, gry, podcasty — jak nowe technologie mogą pomóc ci lepiej poznać Polskę? Czy warto stworzyć „polonijnego Netflix’a”? I czy nauka języka może być naprawdę wciągająca?

2.5 Polska dolina krzemowa

Ekosystem start-upowy, inkubatory przedsiębiorczości, wsparcie i fundusze. Polskie firmy i nowe technologie.

Rejestracja na wydarzenie trwa do 25 czerwca

2025 r. (środa)

Zgłoszenia przyjmowane

są poprzez stronę: www.poloniacamp.pl. Poniżej

tematy paneli.

2.6 Made in Poland

Jakie polskie marki są rozpoznawalne globalnie i dlaczego? Wchodzenie młodych marek na rynek międzynarodowy.

Co przyciąga zagranicznych konsumentów do polskich produktów?

2.7 Z zagranicy na rynek pracy

W jakich branżach młodzież polonijna ma największe szanse na zatrudnienie? Które z ich kompetencji są najbardziej poszukiwane przez pracodawców? Wsparcie dla młodych wchodzących na polski rynek pracy.

AKTYWNA POLONIA

Ta ścieżka pokazuje, jak młodzi Polacy na świecie budują lokalne społeczności, wchodzą do polityki, tworzą nowoczesne media, uczą się języka polskiego i wspierają nawzajem, także w trudnych momentach.

Porozmawiamy o tym, jak z odległych miejsc tworzyć wspólną, żywą przestrzeń polskości.

3.1 Aktywni Polacy na wszystkich kontynentach

Lokalny aktywizm — wolontariaty, inicjatywy i rady młodzieżowe. Od czego zacząć działalność w środowiskach polonijnych?

Jak można zaangażować się społecznie i politycznie?

3.2 Z polski do parlamentu — droga politycznego sukcesu za granicą.

Jakie były początki polityków? Czy warto działać jako Polonia w kraju zamieszkania? Dyskusja odbędzie się w języku angielskim.

3.3 Między drukiem a smartfonem

Jak tworzyć media, które przyciągają młodych Polaków na świecie? Media społecznościowe kontra tradycyjne. Jak docierać do rozproszonej po świecie Polonii?

3.4 Wsparcie w kryzysie

Zdrowie psychiczne młodzieży polonijnej. Jak radzić sobie z samotnością i innością? Jak lokalna Polonia może udzielić wsparcia psychologicznego?

3.5 Język polski z pokolenia na pokolenie

Przyszłość szkół polonijnych w XXI wieku. Nowoczesne metody to większa motywacja do nauki. Co zrobić, żeby młodzież chętniej uczyła się polskiego?

3.6 Z Polski do parlamentu

Historie sukcesu Polaków w polityce krajów zamieszkania — inspiracja i praktyczne wskazówki, od czego zacząć, jak budować kontakty i zaufanie. Jak przekuć polskie pochodzenie w sukces polityczny?

3.7 Polacy w Ukrainie, Polacy dla Ukrainy

Jak Polacy angażują się w pomoc humanitarną i społeczną na Ukrainie? Współpraca polsko-ukraińska wśród młodzieży. Jak wygląda codzienność w Ukrainie w czasie wojny? ■

Organizatorzy

Historia, którą widać i czuć. Studencka podróż do serca wielokulturowości

Czy można dotknąć historii, spacerując po brukowanych uliczkach Tykocina albo stojąc w barokowej sali pałacu Branickich? Wyjazd studentów do Białegostoku i Tykocina udowodnił, że nauka w terenie to coś znacznie więcej niż wykłady – to żywe spotkanie z przeszłością i kulturą.

30 maja grupa studentów polonistyki i lituanistyki Uniwersytetu Wileńskiego, pod opieką doc. dr Reginy Jakubėnas, wzięła udział w edukacyjnej wycieczce do Białegostoku i Tykocina. Celem wyprawy było przybliżenie kultury, architektury oraz bogatej historii Podlasia.

Wyjechaliśmy autokarem z Wilna kierując się do serca Podlasia – Białegostoku. Podczas długiej podróży każdy ze studentów miał za zadanie przedstawić krótki referat na temat miejsc, które planowaliśmy zwiedzić. To intelektualne urozmaicenie nie tylko wzbogaciło naszą wiedzę, ale też sprawiło, że czas w drodze upłynął szybciej i bardziej owocnie.

Po przyjeździe do miasta mieliśmy czas wolny, który wykorzystaliśmy na spacer po starówce oraz na degustację dań kuchni regionalnej. Naszą pierwszą atrakcją był pałac Branickich, w którym obecnie mieści się siedziba główna Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Znajduje się tu biblioteka oraz Aula magna. W barokowym pałacu mieści się także Muzeum Historii Medycyny i Farmacji. Mieliśmy okazję zobaczyć m.in. gabinet anatomiczny, gdzie w szklanych słojach w formalinie są przechowywane organy ludzkie oraz gabinet dentystyczny, który pozwala porównać rozwój stomatologii na przestrzeni wieków. Dzięki przewodnikowi poznaliśmy także dawne metody wytwarzania leków, szczególnie na bazie ziół, a także etapy ich produkcji.

Do pałacu przylega barokowy ogród pochodzący z XVIII w., który zachwyca bujną zielenią oraz artystycznymi rzeźbami, tworząc przyjemne miejsce na spacer i odpoczynek.

Po zwiedzaniu pałacu Branickich udaliśmy się do Katedry Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Świątynia zachwyca przede wszystkim swoją monumentalnością, pięknymi witra-

Grupa studentów polonistyki i lituanistyki Uniwersytetu Wileńskiego, na wycieczce edukacyjnej do Białegostoku i Tykocina **Fot. Gustė Kojytė**

żami, bogato zdobionymi ołtarzami oraz dwoma wysokimi wieżami. Neogotycka katedra została zaprojektowana przez Józefa Piusa Dziekańskiego, a jej projekt wzbudził uznanie nawet w prasie wileńskiej. W jednym z tygodników ukazujących się w dwudziestolecie międzywojennym napisano:

„Kościół białostocki nie jest jeszcze wykończony, ale to, co już zrobiono, jest tak piękne, gustowne i stylowe, że warto odwiedzić Białystok tylko po to, by zobaczyć tę wspaniałą świątynię”.

Warto również dodać, że w archikatedrze białostockiej znajduje się ołtarz Matki Boskiej Ostrobramskiej z umieszczoną w nim kopią słynnego obrazu z Ostrej Bramy namalowaną przez wileńską malarkę Łucję Bałzukiewiczównę.

Po zapoznaniu się z bogactwem zabytków i atmosferą Białegostoku, ruszyliśmy dalej w drogę – do Tykocina, miasta o wyjątkowym historycznym charakterze. Tam czekały na nas kolejne fascynujące miejsca, które pozwoliły jeszcze głębiej poznać wielokulturowe dziedzictwo Podlasia.

W Tykocinie zwiedziliśmy synagogę, w której obecnie znajduje się

oddział Muzeum Podlaskiego. Dzięki pani przewodnik poznaliśmy szczegóły dotyczące funkcjonowania synagog, przebiegu nabożeństw oraz symbolikę wystroju i poszczególnych elementów używanych podczas obrzędów religijnych. W części muzealnej mieliśmy okazję bliżej poznać judaizm oraz historię samego miasteczka. Dowiedzieliśmy się, że Tykocin dawniej był podzielony niewielką rzeczką na dwie części – żydowską i polską. Niestety, podczas okupacji niemieckiej holokaust pochłonął około dwóch tysięcy Żydów, co stanowiło połowę społeczności miasteczka.

Po zwiedzaniu synagogi udaliśmy się do części poświęconej historii Tykocina. Poznaliśmy dzieje miasta od czasów jego założenia. Mieliśmy także okazję zobaczyć obrazy Zygmunta Bujnowskiego – malarza, który czerpał natchnienie właśnie z tego miejsca. Jego dzieła charakteryzują się ekspresyjnym sposobem przedstawiania chmur oraz jaskrawą kolorystyką, co wielu krytyków wiąże z niestabilnością emocjonalną artysty, będącą skutkiem jego doświadczeń wojennych.

22.>>

Po zapoznaniu się z historią miasteczka, przeszliśmy na jego rynek, gdzie zwiedziliśmy Kościół Świętej Trójcy. Świątynia zachwyca swoim barokowym stylem oraz bogatym wystrojem, w tym wyjątkowymi obrazami, które przyciągają uwagę zwiedzających. Warto dodać, że w Tykocinie znajduje się także pomnik hetmana Stefana Czarnieckiego – drugi najstarszy pomnik świecki po Kolumnie Zygmunta III w Warszawie. Studenci byli zachwyceni tym niewielkim miasteczkiem, które kryje w sobie tak różnorodną i bogatą historię.

Po pełnym wrażeń dniu spędzonym na zwiedzaniu zarówno Białegostoku, jak i Tykocina, nadszedł czas na refleksję i podsumowanie zdobytych doświadczeń oraz wiedzy o historii i kulturze regionu Podlasia.

Nasza wycieczka do Białegostoku i Tykocina była bardzo wartościowym

doświadczeniem, które pozwoliło nam bliżej poznać historię, kulturę i architekturę Podlasia. Zwiedzanie pałacu Branickich i Muzeum Historii Medycyny i Farmacji w Białymstoku odkryło przed nami ciekawe fakty z historii medycyny i barokowego dziedzictwa, a Katedra Wniebowzięcia NMP zachwycała monumentalnym stylem i bogatym wystrojem. Żydowskie dziedzictwo, muzeum w Tykocinie, oraz barokowy Kościół Świętej Trójcy zrobiły na nas duże wrażenie i pokazały, jak bogata i różnorodna jest historia Podlasia.

Wyjazd edukacyjny mógł się odbyć dzięki wsparciu finansowemu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie, za co składamy serdeczne podziękowania Ambasadzie RP oraz osobiście Pani Konsul Jolancie Wiśnioch.

Daniel Daukszewicz

Studenci z Wilna w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji w Białymstoku
Fot. Daniel Daukszewicz

Wycieczka pozwoliła bliżej poznać historię, kulturę i architekturę Podlasia
Fot. Daniel Daukszewicz

Ministerstwo daje szkołom wolną wolę ws. telefonów

Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu zachęca szkoły do wprowadzenia własnych zasad ograniczających korzystanie z telefonów komórkowych. Nowe wytyczne trafiły do konsultacji społecznych.

Szkoły powinny wprowadzić regulaminy określające, kiedy i w jaki sposób uczniowie mogą korzystać z telefonów. Dokument powinien także zawierać system monitorowania przestrzegania zasad oraz określać konsekwencje ich naruszenia.

„Powinny one uwzględniać potrzeby konkretnej społeczności, wiek uczniów, aktywnie angażując ich, aby sami mogli odpowiedzialnie podejmować decyzje i uczciwie przestrzegać ustaleń” – powiedziała Raminta Popovienė, minister oświaty, nauki i sportu.

Projekt zaleceń przewiduje wyjątki, w których uczniowie mogą korzystać z telefonów, a także sposoby umożliwiające im szybki kontakt z rodzicami lub służbami ratunkowymi w razie potrzeby.

„Kiedy szkoły przygotowują swoje zasady, bardzo ważne jest, aby zapoznać z nimi rodziców uczniów i dążyć do porozumienia, aby dzieci, zwłaszcza młodsze, miały również w domu pewne zasady dotyczące korzystania z telefonów. Chroniąc swoje dzieci, szkoła i rodzice muszą działać razem, tylko w ten sposób można osiągnąć rezultaty” – dodała minister.

Po zakończeniu konsultacji dokument zostanie zatwierdzony wspólnym rozporządzeniem minister edukacji oraz minister zdrowia. Na jego podstawie każda szkoła opracuje wewnętrzny regulamin.

Ministerstwo podaje, że część szkół już wdrożyła podobne regulacje. Ich doświadczenia zostaną udostępnione na portalu emokykla jako pomoc dla innych placówek.

Zgodnie z badaniem przeprowadzonym przez „Baltijos tyrimai” na zlecenie LRT, aż dwie trzecie mieszkańców Litwy popiera wprowadzenie zakazu korzystania z telefonów komórkowych przez uczniów.

Opr. J.B.
na podst. BNS.

Wakacje już tuż, tuż! Dosłownie za chwilę szkolne plecaki, zeszyty, podręczniki pójdą na poddasze, do piwnicy lub innego schowka — daleko, żeby nie było ich widać przynajmniej przez dwa miesiące! Na całego w ruch poszły rowery, piłki i wszelkie gadżety do pływania. Jest fajnie! Ale... jak to często bywa, jest „ale”, które nie wymaga niczego specjalnego oprócz wiedzy i uwagi.

Dobrze to wiedzieć: jak bezpiecznie jeździć, grać i pływać

Zanim wyruszyście na dłuższą rowerową wycieczkę — sprawdźcie, czy wszystkie mocowania, śruby, są dobrze dokręcone i nieprzeżarte rdzą. Zobaczcie, czy w kołach jest odpowiednio dużo powietrza i w razie potrzeby dopompujcie je. Wyczyśćcie łańcuch, sprawdźcie, czy opony nie są łysy i nie mają małych pęknięć. Koniecznie wypróbujcie hamulce.

Uważajcie przy hamowaniu!

Pamiętajcie, że nagle hamowanie tylko przednim hamulcem rowerowym może skończyć się tym, że przeleciecie przez kierownicę i uderzycie głową w ziemię. Tylny hamulec naciskajcie mocno, a przednim hamulcem pulsacyjnie, czyli naciskajcie hamulec i zwalnijcie.

Przekonajcie się, czy rolki wytrzymają jeszcze jeden sezon

Sprawdźcie stan kółek, czy nie są zdarte, uszkodzone, czy zapięcia i sznurowadła nie są poprzecierane, czy inne zapięcia działają właściwie. Skarpety w rolkach po prostu wyczyśćcie, wypierzcie (jeśli to możliwe) lub spryskajcie specjalnym preparatem do odświeżania obuwia.

Nie szalejcie byle gdzie!

Rowerem i na rolkach jeździ się po ścieżkach rowerowych — pamiętajcie o tym. Są oczywiście miejsca w parkach i na osiedlu, które upodobał sobie wszyscy: rowerzyści, rolkarze i spacerujący. Jeśli pojawicie się tam na swoim sprzęcie, zachowajcie ostrożność.

W piłkę grajcie na boisku!

Grajcie w miejscach do tego przeznaczonych. Walenie piłką o ścianę domu odpada. Plac, na którym gracie, nie

może być blisko ulicy (piłka może wpaść pod koła samochodu).

To piłka ma wpadać do bramki, nie Wy!

Przed rozpoczęciem gry sprawdźcie, czy cała konstrukcja kosza lub bramki stoi solidnie na ziemi. Gdy ktoś zderzy się z bramką, nie może się ona przecieć na niego przewrócić. Nigdy nie wchodzić na bramkę, nie wieszajcie się na koszu do koszykówki.

Kapcie się tylko, gdy starsi są w pobliżu, w sprawdzonych kąpieliskach!

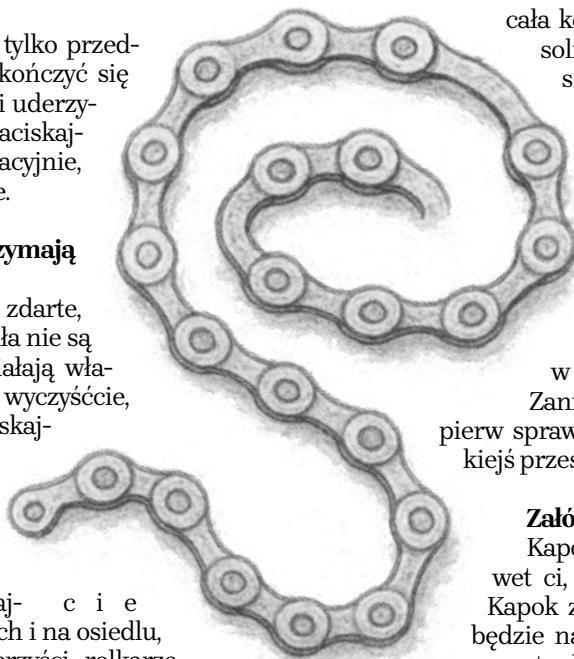
Nigdy nie skaczcie do wody w miejscach, których nie znacie. Zanim wbiegniecie do wody, najpierw sprawdźcie, czy nie ma na jej dnie jakiejś przeszkody.

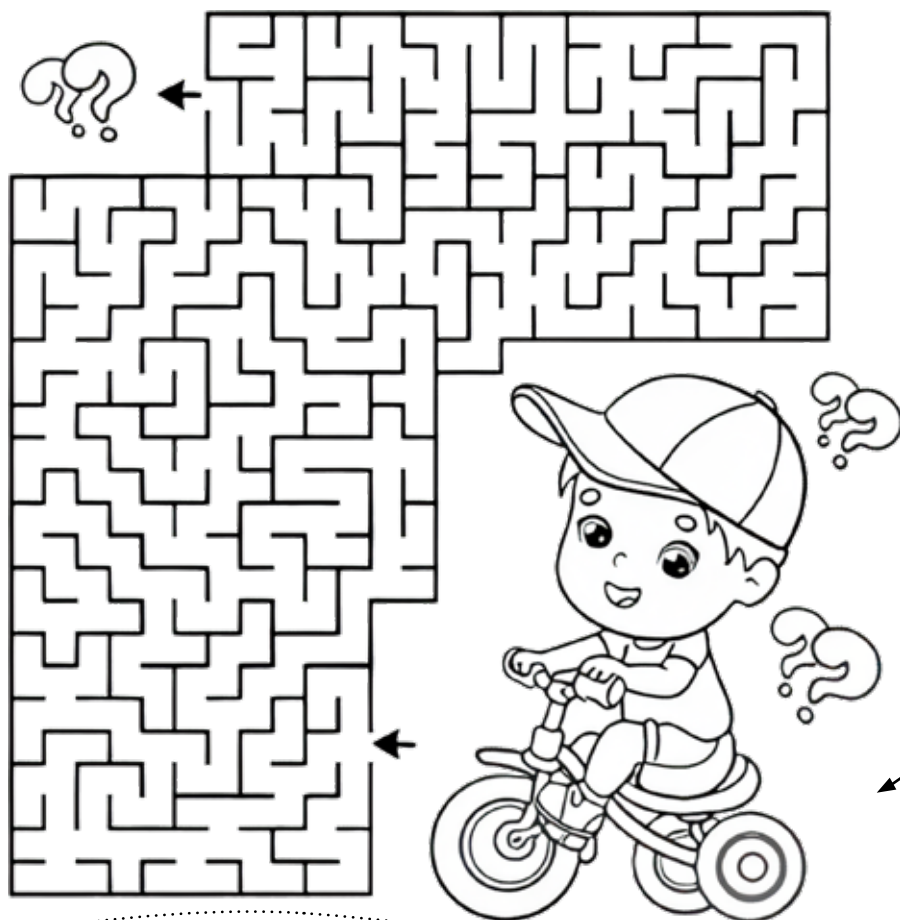
Założcie kapok!

Kapok to nie obciach, używają go nawet ci, którzy potrafią świetnie pływać. Kapok zwiększa szansę, że Wasza głowa będzie nad powierzchnią wody nawet po wywrotce kajaka czy łódki.

Pamiętajcie o kasku!

Kask do jazdy na rowerze to podstawa. Na rolki oprócz kasku konieczne są ochraniacze na łokcie i kolana. Nawet doświadczeni rolkarze instruktorzy nie rezygnują z ochraniaczy!

Pomóżcie
NIE zgubić
się w tym
labiryncie!

ALE WPADKA!

Mateusz chciał zrobić kawał swojej starszej siostrze — wiadomo, zawsze takie zarozumiałe... kiedy byli na wczasach, złapał żabę i włożył siostrze do torby. Traf chciał, że tę torbę wzięła akurat mama. Mateusz miał wielką nadzieję, że żaba wyskoczyła sobie, ale ona, oczywiście, dopiero w sklepie z pieczywem kicnęła prosto na drożdżówki, które leżały na ladzie. Na szczęście dla Mateusza, mama pomyślała, że żaba sama weszła do torby.

Pytanie dla spostrzegawczych, uważnych i dowcipnych

Ojciec Basi ma 5 córek o imionach: Nana, Nena, Nina, Nonu.
Pytanie: Jak ma na imię piąta córka?

A to numer!

GÓRĄ PUSZYŚCI!

Pewien chomik spokojnie chodził sobie po podłodze, gdy nagle... nad nim pojawiła się szczotka od odkurzacza! Właścicielka chomika zapomniała, że jej pupil wyszedł z klatki i postanowiła podkurzać. No bo, wakacje wakacjami, a posprzątać czasami trzeba. Chomik jednak nie zginął. Jak to możliwe? Był za gruby, żeby przecisnąć się przez rurę odkurzacza. Zaklinował się i już. Właścicielka myślała, że wyciągnie skarpetkę. Wyłączyła odkurzacza i... skarpetka uciekła na czterech łapkach!

Książka na lato

Tajemnice pani Holly autorstwa Vincentego Poensgen i Nadine Walter

To minikryminał. Nawet jeśli dopiero zaczynacie samodzielnie czytać, poradzicie sobie z tą książką świetnie.

Diana i Antoś mieszkają w sąsiedztwie opustoszałego domu, w którym straszy. Wprowadza się tam nowa sąsiadka — tajemnicza rudowłosa pani w czarnym płaszczu i kapeluszu, której towarzyszy czarny kot. Antoś i Diana nabierają pewności, że sąsiadka jest czarownicą. Śledząc ją, przeżywają przygody mrozące krew w żyłach. Postanawiają jednak za wszelką cenę pozabawić czarownicę złych mocy. Tym bardziej, że okazuje się, iż niebezpieczeństwo grozi ich nieświadomej niczego mamie...

Czy wiecie, że...

wielkie miasta przyciągają burze? Prawdopodobnie przyczyną tego jest ciepło i zanieczyszczone powietrze w dużych aglomeracjach miejskich. Właśnie to prowadzi do podnoszenia się powietrza. Idące w górę ciepło dokłada się do energii burz przechodzących nad miastem i zmienia przejściowe opady w silne burze.

Pyszne naleśniki z truskawkami

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Delikatne, cienkie ciasto naleśnikowe, soczyste, słodkie truskawki i kleks śmietany lub jogurtu tworzą połączenie, które trudno przebić.

Naleśniki to jedno z najbardziej uniwersalnych dań — doskonale sprawdzają się zarówno na słodko, jak i na słono. W wersji z sezonowymi owocami, takimi jak truskawki, stają się pyszną i lekką propozycją na śniadanie, obiad lub kolację.

Składniki:

- 2 szklanki mąki
- 1,5 szklanki mleka
- 0,5 szklanki wody
- 2 jajka
- 1 łyżka roztopionego masła
- szczypta soli
- tłuszcz do smażenia
- 500 g truskawek
- cukier
- śmietana 12 proc. lub jogurt

Wykonanie:

W dużej misce umieścić mąkę, jajka, mleko, wodę, roztopione masło i szczyptę soli. Wszystko zmiksować na gładkie, jednolite ciasto bez grudek. Odstawić na około 15-30 minut, by mąka napęczniała — dzięki temu naleśniki będą bardziej elastyczne.

Fot. autorka

Rozgrzać patelnię z odrobiną tłuszczu. Następnie wlewać porcję ciasta i smażyć naleśniki po około 1 minucie z każdej strony, aż będą lekko złociste. Odkładać naleśniki na talerz. Truskawki obrać, umyć i pokroić na kawałki, posypać cukrem, aby puściły sok. Na naleśnik nakładać łyżką truskawki bez nadmiaru soku, złożyć w kopertę, rulon lub na pół według uznania, tak jak lubimy. Przed podaniem podgrzać

na klarowanym maśle z jednej strony, zyskają delikatnie chrupiącą skórkę i będą jeszcze smaczniejsze.

Podawać naleśniki ciepłe, polane kleksem śmietany lub jogurtu i ozdobione świeżymi truskawkami.

Można je również oprószyć cukrem pudrem, polać miodem lub syropem klonowym. Dla urozmaicenia, do środka można dodać kilka listków świeżej mięty.

Schab w sosie śmietanowym

To pomysł na klasyczny, efektowny i bardzo smaczny obiad rodzinny. To danie bardzo proste o wyjątkowym smaku. Mięciutkie plastry schabu, duszone powoli w aromatycznym sosie z cebulą i kremową śmietaną — sprawdzi się na każdą okazję. Jeśli znudził się Wam zwykły, smażony w panierce schabowy, spróbujcie dużo lepszego, a jakże pysznego schabu w kremowym sosie śmietanowym.

Składniki:

- 800 g schabu bez kości
- 1 średnia cebula
- 1 szklanka śmietany 30 proc. (lub 18 proc. do zup)
- 2 szklanki bulionu warzywnego lub wody
- 2-3 łyżki mąki pszennej

Fot. freepik

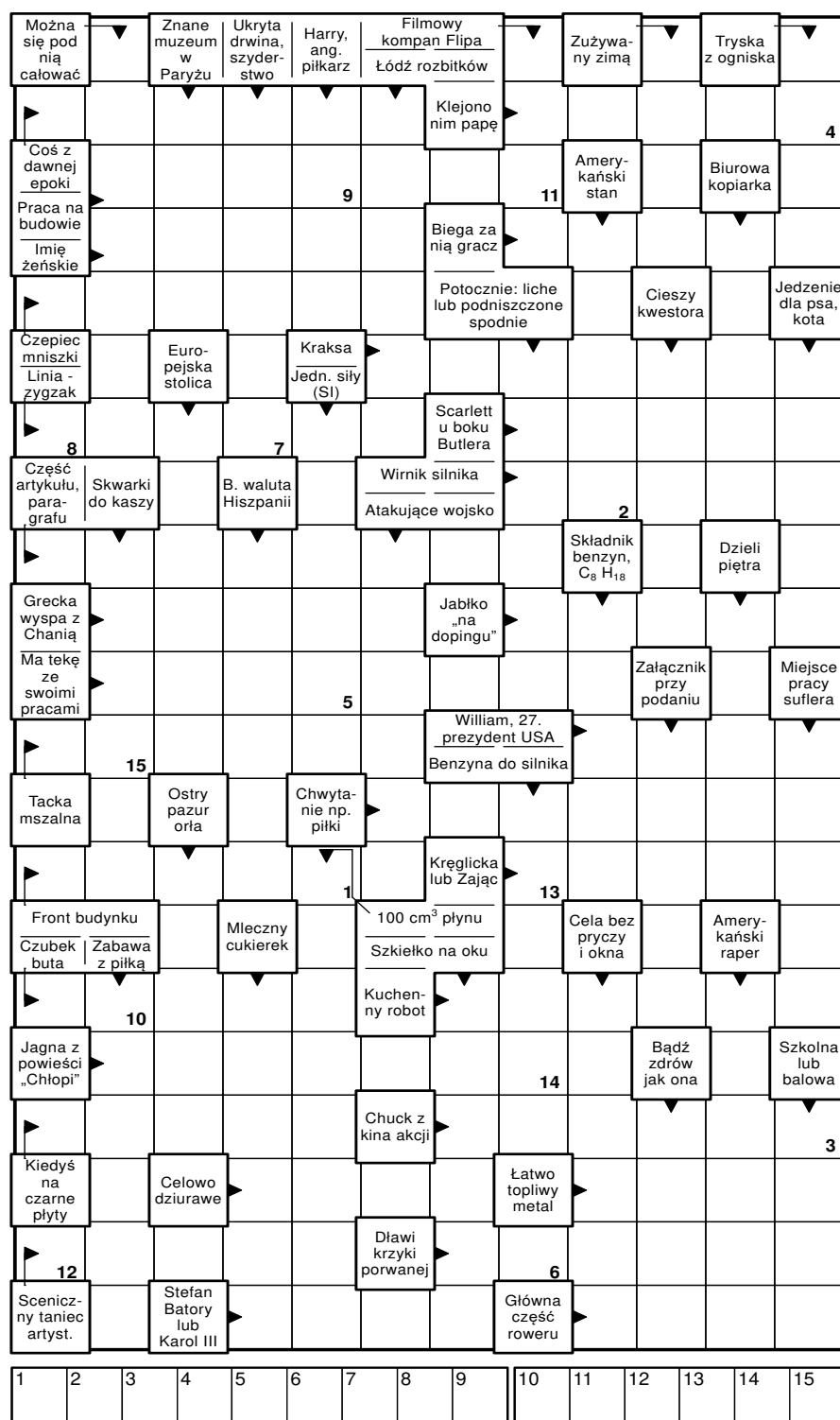
- 1 łyżka smalcu lub oleju do smażenia
- 1 liście laurowe
- 2 ziarna ziela angielskiego
- sól, pieprz, majeranek do smaku

Wykonanie:

Schab umyć, osuszyć i pokroić na plastry. Każdy kawałek ubić tłuczkiem na deseczce, tak jak na kotlety. Na pa-

telni rozgrzać tłuszcz. Każdy kawałek schabu obtoczyć lekko w mące i kłaść na średnio rozgrzany tłuszcz, obsmażyć z obu stron, jak się lekko zrumieni odłożyć go na talerz. Na pozostałym tłuszczu obsmażyć pokrojoną cebulę, aż się lekko zeszkli. Zalać cebulę bulionem lub wodą, dodać obsmażone porcje schabu, liść laurowy, ziele angielskie, sól, pieprz i majeranek do smaku. Patelnię przykryć i dusić schab na małym grzaniu 30-40 minut, aż będzie miękki. Śmietanę zahartować, dodać do niej trochę sosu, wymieszać i wlać do mięsa. Wszystko zagotować. Jeśli sos jest za gęsty, można chwilę gotować go bez przykrycia, aby się zredukował. Schab w sosie śmietanowym możemy podać z dowolnymi dodatkami: kaszą, ziemniakami, kluskami śląskimi, kopytkami i z dodatkiem surówki, lub buraczków.

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 12 CZERWCA

Poziomo: PASTA - MIGOT - INTERPOL - DEKOLT - RADIO - KOLENDA - WELLA - OSKARŻYCIEL - SPISEK - ROŻEK - OKULARY - DEBET - ZORBA - IKRA - OSADNIK - MAKS - SPLUWA - BALIA - MIKROSKOPIA - KOKOS - KUBA - MALI - EURO - BE-MOL - BOJLER - DINO - MINA - BARAK - BLANIK

Pionowo: PIEKŁO - PODKOP - MONETA - JANKO - SPIKER - LAIK - STOLIK - SUB-ARU - KOMODA - TELE - ADELE - WERSALIK - PARTNER - KATODA - SKIBOB - MORAWY - RYZA - BAKU - BILA - ECHO - ODMA - OBEJMA - DALI - ŻURNAL - PAU-LIN - ROGI - LEŻE - BIKINI - RENI - OPAL - KRAKSA - ANORAK

Hasło: Łagodny jak baranek

Uśmiechnij się!

Córka Kowalskich dostała od cio-ci prezent – walizeczkę z zestawem do makijażu.

Ojciec popatrzył i powiedział:

– O, narzędzia wędkarskie.

Na to córka razem z matką oburzone:

– Przecież to tusze do rzęs, cień do powiek, lakier do paznokci...

– No, przecież mówię, że zestaw wędkarski... Same przynęty.

– Gdzie byłeś tak długo? – pyta żona męża.

– Na komisariacie. Zatrzymali mnie, bo za wolno jechałem.

– Od kiedy to zatrzymuję za wolna jazdę?

– Radiowóz mnie dogonił...

Przychodzi facet do lekarza i mówi, że ogólnie źle się czuje. Doktor poddał go całej serii badań, po czym oświadcza:

– Wie pan co? W tej chwili nie mogę dokładnie stwierdzić, co panu dolega, ale myślę, że to przez alkohol.

– Ojej, to ja może przyjdę, jak pan wytrzeźwieje?!

Jasiu siedzi na ławce w parku i płacze.

Ludzie go pytają:

– Dlaczego płaczesz?

– Bo mi wyleciał zęb.

– I to taki wielki powód do płaczu?

– Ale to był ostatni!

Siostra przełożona pyta pacjenta:

– Jest pan żonaty?

– Tak, ale te obrażenia to z wypadku...

Szef krzyczy na pracownika:

– Spać to pan może u siebie w domu, a nie w firmie!

– Dzięki szefie, już się zbieram...

Fajfara chwali się sąsiadce:

– Mój syn otrzymał główną rolę w filmie!

– Niemożliwe, przecież on jest taki brzydki.

– Możliwe! Będzie grał tytułową postać w filmie o Frankensteinie!

Mężczyzna mówi do żony:

– Teściowa jechała moim samochodem i wpadła w przepaść.

– No i? – odpowiada żona.

– No i mam mieszane uczucia.

Renowację pałacu Radziwiłłów zapowiedziano, prac nie widać

Justyna Giedrojc

– Państwo ma teraz ważniejsze wydatki niż inwestycje w budowę placówek muzealnych, m.in. na obronność – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” architekt Vytautas Biekša, jeden z autorów projektu rekonstrukcji.

OGÓŁEM NA MIĘDZYNARODOWY KONKURS WPŁYNĘŁY 33 PROJEKTY

Wyniki konkursu architektonicznego na projekt odbudowy pałacu przy ul. Wileńskiej 24 ogłoszono jeszcze w 2021 r. Zwycięzcą zainicjowanego przez Litewskie Muzeum Narodowe konkursu została litewska firma architektoniczna UAB „PROCESSOFFICE”.

Jej projekt „RRUMAI” przewiduje nie tylko modernizację pałacowych budynków, ale też jakościowe rozwiązanie architektoniczne, które połączy zabytkową oraz nowo wybudowaną część w jednolitą całość. Planuje się, że zostanie tu umieszczona stała ekspozycja sztuki i powstaną też nowoczesne przestrzenie wielofunkcyjne.

– Powstanie nie tylko nowoczesna placówka muzealna. Podwórko kompleksu zostanie zagospodarowane na przyjazną zieloną przestrzeń z drzewami, krzewami, elementami amfiteatru i małą architekturą – opowiada współautor projektu.

Pomimo krajowych architektów swoje wizje renowacji pałacu i zagospodarowania pobliskiego terenu przedstawili architekci z wielu krajów: Stanów Zjednoczonych Ameryki, Indonezji, Australii, Meksyku, Węgier, Danii, Polski.

Częścią kompleksu będzie też kawiarnia, zabraknie natomiast parkingu, zlokalizowanego obecnie w ścisłym sąsiedztwie z dawnym pałacem.

– Zgodnie z projektem przestrzeń zostanie przystosowana dla potrzeb pieszych. W pobliżu będzie kilka miejsc parkingowych dla transportu osób z niepełnosprawnościami. Na początku ulicy Wileńskiej jest dostępny dosyć

Dotychczas nie wiadomo, kiedy ruszy od kilku lat obiecywana odbudowa dawnego pałacu Janusza Radziwiłła w Winie.

Do naszych czasów z Pałacu Radziwiłłów ocalał jedynie fragment monumentalnego gmachu **Fot. Marian Paluszkievicz**

duży parking podziemny, gdzie prawie zawsze można znaleźć wolne miejsce. W pobliżu pałacu nie było możliwości zbudowania podziemnego parkingu ze względu na unikatowość obszaru i prowadzone tu wykopaliska archeologiczne – wyjaśnia Vytautas Biekša.

NIE UDA SIĘ PRZYWRÓCIĆ ORYGINALNEGO PROJEKTU

Dawna siedziba Radziwiłłów jest w gestii Litewskiego Muzeum Narodowego.

„Popadający w ruinę pałac zlokalizowany jest na terenie chronionej przez UNESCO Starówki wileńskiej. Jego obecny stan jest niewybaczalnym zaniedbaniem. W ramach rewitalizacji przywrócimy świetność temu zabytkowi” – zapowiada Arūnas Gelūnas, dyrektor placówki.

Wprawdzie nie uda się przywrócić oryginalnego projektu pałacu z XVII w. – architektura budynków pałacowych nieodwracalnie się zmieniła, pojawiły się atrybuty z późniejszych okresów, zaś niektóre elementy uległy całkowitemu zniszczeniu. Powierzchnia

kompleksu budynków pałacowych wynosi około 7 000 m kw i mieści się na terenie 0,8 ha.

Pałac Janusza Radziwiłła z wielkim przepychem został zbudowany na początku XVII w., w stylu barokowym w kształcie wielkiej podkowy o trzech skrzydłach, zakończonych potężnymi kwadratowymi pawilonami. Liczne pożary, które nawiedzały Wilno, oraz wojny tak niszczyły budynek, że większa część pałacu zniknęła zupełnie. W XIX w. zaniedbany pałac przekazano Towarzystwu Dobroczynności, które działało tu do 1940 r. Przez wiele lat dawna siedziba Radziwiłłów była ruderą bez okien i drzwi. Część budynku w czasach sowieckich została przebudowana oraz przystosowana do uprawiania sportu i innych zajęć. W 1990 r. otwarto tu filię Litewskiego Narodowego Muzeum Sztuki. Część przestrzeni odrestaurowano. Odbywały się tu wystawy oraz różne wydarzenia kulturalne.

Projekty wizualizacji pałacu Radziwiłłów można obejrzeć na stronie internetowej Litewskiego Związku Architektów. ■

Plener artystyczny przy dworku w Peteszy

12 czerwca przy dworku w Peteszy (gmina Rudomino) odbył się plener artystyczny. Mogli w nim wziąć udział zawodowi artyści, nauczyciele plastyki oraz pasjonaci malarstwa z rejonu wileńskiego — wszyscy miłośnicy sztuki.

Plener prowadzili Renata Utowka, Aleksandr Subotkiewicz i Irena Leśniewska — artyści skupieni wokół Twórczego Związku Polskich Artystów Malarzy na Litwie „Elipsa”.

Historyczny dworek w Peteszy jest idealnym miejscem do spotkań wśród natury i sztuki. Dwór położony jest we wsi Petesza, w rejonie wileńskim, na południe od Wilna. Otacza go piękny i zadbane las Petesza, przez który przepływa rzeka o tej samej nazwie. W źródłach historycznych dwór Petesza jest wzmiankowany już w XVII wieku. Zespół dworski składa się z budynków lokalnej architektury, noszących cechy charakterystyczne dla klasycyzmu. W XIX i XX wieku Petesza była własnością

rodziny Wańkowiczów. Jeden z ostatnich właścicieli dworu, Stanisław Wańkowicz — stryj pisarza Melchiora Wańkowicza — został pochowany w grobie rodzinnym na cmentarzu w Rudominie. Dwór Petesza znajduje się na liście obiektów chronionych przez Departament Dziedzictwa Kulturowego Litwy. Do dziś zachowały się: dwór, wieża, stodoła, domek stróża, budynki gospodarcze, staw i inne elementy zespołu.

Wszyscy uczestnicy pleneru malowali widoki dworku w Peteszy oraz Rudominy. Szukali urokliwych miejsc i starali się oddać klimat małego, pięknego miasteczka, obfitującego w zieleni, przyrodę, miejsca rekreacji i zabytki. Wyobraźnia uczestników płynęła swobodnie. W efekcie powstały bardzo ciekawe, barwne obrazy, pełne światła i koloru.

Plener był okazją do twórczego spotkania, wymiany doświadczeń, rozwoju artystycznego oraz promocji Rudominy i dworku w Peteszy, a także budowania twórczej wspólnoty.

Wydarzenie było częścią programu „Rudomino — Mała Stolica Kultury Litwy 2025”. Organizatorem wydarzenia było Centrum Kultury w Rudominie.

Centrum Kultury w Rudominie

Litewski minister w Japonii promował naszą produkcję

Minister rolnictwa Ignas Hofmanas 10 czerwca przebywał z wizytą w Japonii, której celem jest zacieśnienie współpracy handlowej i gospodarczej między krajami oraz promocja litewskiego sektora rolno-spożywczego. Wizyta zbiegła się z oficjalnym pobylem prezydenta Gitanasa Nausėdy w tym kraju.

Hofmanas uczestniczył w forum biznesowym Litwa-Japonia, gdzie mówił o przyszłości rolnictwa opartej na innowacjach, odpowiedzialności społecznej i zrównoważonym rozwoju. „Jesteśmy bardzo zainteresowani współpracą z Japonią w zakresie rozwoju i wdrażania zaawansowanych technologii produkcji białek roślinnych” — powiedział minister. Wskazał również na wspólne wartości obu państw jako fundament rozwijającego się partnerstwa.

Podczas spotkania z ministrem rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa Japonii Takinamim Hirofumi, omówiono możliwości pogłębienia współpracy w dziedzinie rolnictwa, wymiany handlowej i inwestycji w litewski sektor rolno-spożywczy. Strona japońska podkreśliła rosnący import jaj z Litwy i wskazała ją jako trzeciego co do wielkości dostawcę produktów jajecznych na japońskim rynku.

Hofmanas zwrócił uwagę, że Litwa jest zorientowana na eksport i w pełni zaspokaja swoje potrzeby w zakresie podstawowych produktów rolnych i spożywczych.

Rozmowy dotyczyły także rozwoju biotechnologii, w tym produkcji białek oraz wzmocnienia dostaw mięsa drobiowego. Litwa stara się obecnie o zgodę na eksport termicznie przetworzonego drobiu, a japońscy inspektorzy planują wizytę kontrolną.

W 2024 r. eksport litewskich produktów rolnych i spożywczych do Japonii osiągnął wartość 25,1 mln euro. Japonia awansowała na 37. miejsce wśród litewskich partnerów eksportowych.

Opr. A.K.
na podst. ZŪM RL

■ Plener by okazją do wymiany doświadczeń Fot. Centrum Kultury w Rudominie

7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marigolci”
7.35 Jedź na zdrowie
7.45 Pięknie przyprawiona
8.00 Info Wilno
8.20 Studio Wilno
8.40 Forum
9.35 S. „Sześć siostr”
10.35 Kuchenne recepty
11.00 Gra słów
11.20 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marigolci”
11.50 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Dobre historie
13.30 Tygiel
13.45 Giganci nauki
14.35 Tacy byliśmy
15.00 Słownik polsko@polski
15.30 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.20 Przyjaciele Misia i Marigolci
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 „Dzikie serca”
23.00 Na sygnale
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Anna Dymna spotkajmy się
00.50 Dziennik Regionów

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”

9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
13.45 Litwa tańczy
14.00, 15.00, 16.00, 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Oślepiające daszki”
23.00 S. „Wikingowie”
23.45 S. „Krzyk o pomoc”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Sposób na morderstwo” thriller
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.05 Entuzjaści
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 STOP linia
13.00 Perspektywa
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki
14.00 Szaleństwo na punkcie kół
14.30 S. dok. „Historia zimnej wojny”
15.25 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie.
19.00 S. dok. „Historia zimnej wojny”
19.50 Wybór do Mistrzostw Europy Kobiet w Piłce Nożnej UEFA
22.00 „Pielgrzymi” film fab.
23.30 „Wyznania”
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Nieznana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
20.30 S. „Dotrwaj do trzydziestki”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Nocna randka” komedia
00.25 S. „Smeris”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 S. „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Komórka” thriller
22.55 „Krwawa rozgrywka” thriller

5.30 „Nowy dzień”
6.30 S. dok. „Na tropie zabójców”
7.30 Przysmaki z grilla
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Przysmaki z grilla
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
23.30 S. „Szpi-

tal centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.45 S. „Elementary”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Wojny magazynowe”
9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. dok. „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Brutto i Netto”
12.00 Nagi instynkt przetrwania
13.25 „Licytacje”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Elementary”
17.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Ostatni rycerze” film fab.
23.20 S. „Szczęśliwa szatana”

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.30 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.55 „Cassandra. Wieczne piękno”
00.50 S. „Spirala”

06.20 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Magiczne chwile” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziwczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 „Reporterzy”
21.35 S. „07 zgłoś się”
23.40 „Galimatias czyli Kogel Mogel II” komedia

07.05 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.15 „Szlakiem Kolberga”
08.55 „Podróże z historią”
09.35 Informacje kulturalne
10.00 S. „Dom”
11.30 Marona psia opowieść
13.15 Portrety Celnika Rousseau albo wstęp do nowoczesności
14.20 S. „Arabela”

15.45 Pociąg” dramat
17.35 S. „Dom”
19.15 Otwarcie wystawy w muzeum Brukhentala w Sybinie, w Rumunii
19.50 Jazz na Kala-tówkach film dok.
21.00 „Ósmy dzień” dramat
23.10 „Malarstwo dekoracyjne impresjonistów” film dok.

7.00 Dziennik Regionów
7.30 „Pozyteczni.pl”
8.00 „Kuchenne recepty”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Stacja Innowacja”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „To jest grane”
13.50 S. „Lalka”
15.20 „Laskowik & Malicki”
16.05 „Jak to działa”
16.35 „Zwierzaki Czytali”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Akcent Wschodni”
19.50 „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
20.10 „Kamperem po Południu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „IRA na dobry wieczór”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.00 „Był taki dzień”
07.05 „Ja Cię

uczyć każe”
07.25 „Spór o historię”
07.55 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
08.50 „Egzekucja w ZOO” film TVP
09.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
09.35 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.00 „Harda” film dok.
10.15 „Historia Polski”
11.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 „Działo się w Krakowie”
11.42 „Kultowe zabytki”
12.35 „Mazury nieodkryte”
12.45 „Było, nie minęło”
13.10 S. „Alternatywy 4”
14.05 „Przyrodnicze opowieści Włodzimierza Puchalskiego”
14.35 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
15.25 „Górny Śląsk 1919 1921 Fotopanorama” film dok.
16.15 „Korona królów”
16.40 „Sensacje XX wieku”
16.55 „Było, nie minęło”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.20 „Polacy na ratunek Żydom”
17.35 „I nie widziałem ich więcej żywych”
18.20 „Historia na ten czas”
18.25 „Działo się w Krakowie”
18.30 „Spór o historię”
19.00 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
19.10 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
20.30 „Byłem wszędzie. Olgierd Budrewicz” film dok.
21.10 S. dok. „Podziemne Włochy Todi i Tarquinia”
22.05 „Działo się w Krakowie”
22.10 „Łowca” film fab.
23.45 „Świadkowie nieznanych historii”

00.05 Wywiad z Ks. Bp. Sławomirem Oderem, Ordynariuszem diecezji gliwickiej
00.45 Muzyczne chwile
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 XX Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Baron Feliks Kopka życie i twórczość
06.50 Polska Bretania
08.20 Leśni zapylacze
08.45 Mateczniki Polskości
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Modlitwa smoleńska
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.30 Słowo życia
10.35 Alternatywa dla programu In vitro
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Życie lasu. Bogactwo przyrodnicze
13.55 Dęby w Polsce
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 PSL skradziona tożsamość
16.25 Odwaga wiary
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
17.55 Restauracja
18.10 Prosto o gospodarce
18.30 Zostań Żołnierzem RP
18.45 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 To nic takiego

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Ocalić dom
14.00 Wiejski dom w wielkim stylu
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
00.00 Złoto Ameryki

7.00 Zwierzaki Czytali
7.15 GOTUJEMY-OWSIANKA
7.25 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.35 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Woronicza 17
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 W kotle historii
10.55 Gra słów.
 Krzyżówka
11.20 Zwierzaki Czytali
11.35 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.45 Dobre historie
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.30 Reportaże kresowe
13.45 Va Banque
14.35 To jest grane
15.00 Słownik
 polsko@polski
15.35 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 GOTUJEMY-OWSIANKA
17.15 Zwierzaki Czytali
17.40 S. „Bodo”
18.30 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.45 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 Hity wszech czasów
23.00 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Pożyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morder-

stwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
13.45 Litwa tańczy
14.00, 15.00, 16.00,
 Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Oślepiające daszki”
23.00 S. „Wikingowie”
23.45 S. „Krzyk o pomoc”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Łowca głów” thriller
00.40 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Dzieci ty-

siąclecia Litwy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Liga talentów muzycznych 200. Połaga
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino.
14.30 S. dok. „Historia zimnej wojny”
15.25 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień dobry, Litwo
17.50 Mistrzostwa Europy UEFA dziewcząt do lat 19 w piłce nożnej
20.00 „Dalej od miasta”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Opera
23.00 Herbata
23.55 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
20.30 S. „Dotrwaj do trzydziestki”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport

22.30 „Łowca czarownic” film fab.
00.45 S. „Smeris

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Champion 2” film fab.
23.05 „Komórka” thriller

5.30 Nowy dzień
6.30 „Droga do bogactwa”
7.30 W cieniu mężczyzn
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 W świecie koszykówki
12.30 Pytanko
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Cel podróży
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda

20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Rozmowy nad morzem
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.45 S. „Elementary”
6.30 S. „S.W.A.T.”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynewe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 „Wipeout”
13.00 „Nagi instynkt przetrwania”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „W pułapce wojny” thriller
23.45 S. „Szczęśliwy szatana”

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”

18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
00.50 S. „Spirala”

06.20 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Zrzućnowani odbudowani”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.55 „Zwierzęta w ruchu” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
17.50 „Wielka Wyprawa Maluchów”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
21.20 „Reporterzy”
21.35 S. „07 zgłoś się”
23.55 „Ogród” film dok.

07.15 „Muzyczne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Szlakiem Kolberga”
09.15 „Podróże z historią”

10.00 S. „Dom”
11.40 „Pociąg” dramat
13.30 Jazz na Kala-tówkach” film dok.
14.40 S. „Arabela”
16.05 Cudowni mężczyźni z korbką” film obycz.
17.45 S. „Dom”
19.20 Którędy po sztuce
19.30 Informacje kulturalne
20.00 „Reżyserzy”
21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film fab.
22.50 S. „Kafka”
23.50 „Ósmy dzień” dramat

7.00 Panorama
7.30 „Jak żyje las...”
8.00 „Okrasza łamie przepisy”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Polacy na medal”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Gwiazdozbiór TVP Rozrywka”
13.50 S. „Ojciec Mateusz”
15.35 „IRA na dobry wieczór; widowisko muzyczne”
16.35 S. anim. „Animowanki”
16.45 „GO TU – JEMY”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Zawisnąć w powietrzu”
19.50 „Rzecz Polska”
20.10 „Kierunek Zachód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.05 „Był taki dzień”
07.10 „Ja Cię uczę”
07.30 „Spór o historię”
08.00 „Działo się w Krakowie”
08.05 „Piosenką przez historię”
08.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
09.30 „Koło historii”
10.05 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.35 „Historia Polski”
11.20 S. dok. „Galeria Widmo”
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.55 S. dok. „Aerial profiles”
12.45 „Polska i świat z historią w tle”
13.05 „Było, nie minęło”
13.30 S. „Alternatywy 4”
14.25 „Myśliciele”
14.30 „Tajemnice lodowców” film dok.
15.20 „Polska z bocznej drogi”
15.30 S. dok. „Podziemne Włochy Todi i Tarquinia”
16.25 „Był taki dzień”
16.30 „Korona królów”
16.50 „Mazury nieodkryte”
17.05 „Sensacje XX wieku”
17.25 „Działo się w Krakowie”
17.30 „Sensacje XX wieku”
17.45 S. dok. „Galeria Widmo”
17.55 „Akcja AB” film dok.
18.45 „Polacy na ratunek Żydom”
18.55 „Był taki dzień”
19.00 „Spór o historię”
19.30 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
20.35 „Życie za życie. Maksymilian Kolbe” dramat
22.10 S. „Stawka większa niż życie”

23.05 „Szczawno. Uzdrowisko Książęce” film dok.
23.50 „Etniczne klimaty Trudna pamięć”

01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-luch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Orędzie na trudne czasy
08.10 Canillitas
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-luch to potrafi
09.50 Słowo życia
09.55 Zostawić ślad...
10.20 Mateczniki Polskość
10.30 Sanktuario polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Zagłada redemptorystów Woli
12.25 Jestem mamą

12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Pędzelkiem z ogona wiewiórki pisane
13.50 Powrót i Odnowa
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Spektakl teatralny: Pupil pupila. Komedial w jednym akcie
16.05 Zapomniany Sprawiedliwy Tadeusz Modelski
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Gaz ziemny w Polsce Początek historii
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści z Księgi Cnót
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Cichy i pokornego serca

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy klasyków
23.00 Fani czterech kółek
00.00 Nagi instynkt przetrwania

 INSTYTUT ROZWOJU
JĘZYKA POLSKIEGO
 Dofinansowano przez
Instytut Rozwoju Języka Polskiego
ze środków budżetu państwa

PÓŁKOŁONIE

WAKACJE W MIEŚCIE

DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE
 21–25 lipca 2025 r.
 28 lipca – 1 sierpnia 2025 r.
 4 – 8 sierpnia 2025 r.

WIĘCEJ INFORMACJI
www.polskidom.lt

PÓŁKOŁONIE

WAKACJE W MIEŚCIE

DOM KULTURY POLSKIEJ WILNIE
 14–18 LIPCA 2025
 18–22 SIERPNIA 2025

WIĘCEJ INFORMACJI
WWW.POLSKIDOM.LT

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW BUDŻETU PAŃSTW
 Dotacja celowa na dofinansowanie realizacji zadania publicznego
 z zakresu opieki Senatu RP nad Polonią i Polakami za granicą

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrozenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

UAB „Ecoservice”

zaprasza do swojego zespołu w Wilnie osobę do sortowania surowców wtórnych!

Harmonogram pracy:

3 dni pracy / 3 dni wolne.

Godziny pracy: zmiana dzienna 7:00 – 19:00 / zmiana nocna 19:00 – 07:00.

Miejsce pracy: Gariūnų g. 71, Wilno.

Wynagrodzenie: 850-1100 „na rękę” + dodatki od wyników.

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem **+370 612 424 41**.

**UAB „KLION”
zatrudni****SPRZEDAWCĘ CZĘŚCI SAMOCHODOWYCH**

Wynagrodzenie od 1040 euro

Praca może być co drugi dzień

Miejsce pracy: Vilnius, Birbynių g. 4A

Inf. pod nr tel.: **0 685 04080**

e-mail.: **info@klion.lt**

**ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ
Z ZESZŁEGO SEZONU!**

**Skontaktujcie się z nami,
a my przyjdziemy z darmową konsultacją**

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)

3 PŁYTY + 1 POSTUMENT

CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €

(LUB NA RATY: 25.27 € / mies.)

VILNIAUS PAMINKLAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

☎ (+370) 606 78005

☎ (+370) 699 17197

INFORMACIJA APIE PARENGTĄ**UAB „GRIGEO TISSUE”****POPIERIAUS GAMYBOS ĮRENGINIO PLĖTRA
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PROGRAMĄ**

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:

UAB „Grigeo Tissue“, Vilniaus g. 10, Grigiškės, LT-27101 Vilnius, <https://www.grigeo.com/lt/kontaktai/imonės/uab-grigeo-tissue> +37061086337, zana.kostiuskina@grigeo.com

Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas:

UAB „Baltic recycling group“, Manufaktūrų g. 20-211, LT-11342 Vilnius, <https://www.brg.eco/> +37061022800, evald@brg.eco

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta:

Popieriaus gamybos įrenginio plėtra, Vilniaus apskritis, Vilniaus miesto savivaldybė, Grigiškių seniūnija, Vilniaus miestas, Vilniaus g. 10, Grigiškės, unikalus žemės sklypo nr.: 4400-2138-1157

Poveikio aplinkai vertinimo subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo programą, pagal kompetenciją teikia išvadas ir įstatymų nustatyta tvarka teikia visuomenei informaciją apie galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai:

- Vilniaus miesto savivaldybė (Konstitucijos pr. 3, Vilnius, 09601 Vilniaus m. sav., (0-5) 211 2000, savivaldybe@vilnius.lt)
 - Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Kalvarijų g. 153, Vilnius, 08221 Vilniaus m. sav., (0-5) 264 9676, info@nvsc.lt)
 - Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM (Švitrigailos g. 18, LT-03223 Vilnius, 0 707 56 866, pagd@vpgt.lt)
 - Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (Šnipiškių g. 3, 09309 Vilnius, +37052724058, centras@kpd.lt)
 - Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (Antakalnio g. 25, 10312 Vilnius, +370 659 29 483, vstt@vstt.lt)
- Poveikio aplinkai vertinimo programą tvirtina ir sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai priima Aplinkos apsaugos agentūra (A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius, tel. +370 682 92 653, el. paštas: aaa@gamta.lt).
- Visuomenė teikia pasiūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo programos (įskaitant galimybę užduoti klausimus ir gauti informaciją) Aplinkos apsaugos agentūrai ir turi teisę teikti juos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui arba planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui iki: 2025-07-04
- Internetinė nuoroda į paskelbtą poveikio aplinkai vertinimo programą:
<https://www.grigeo.com/lt/verslo-tvarumas/grt-poveikio-aplinkai-vertinimas>

Zam. 2865

Europejski kraj przeżywa demograficzny boom

W Danii liczba mieszkańców przekroczyła po raz pierwszy w historii 6 mln. Wpływ na wzrost ludności miała imigracja oraz wydłużająca się długość życia. Jak ustalono, 1 maja tego roku w Danii mieszkało 6 001 008 osób. Ostatni milion, czyli próg 5 mln, populacja tego kraju osiągnęła w 1973 roku.

„Od 1973 r. to imigracja miała coraz większy wpływ na ogólny wzrost populacji” — podkreślił Jonas Schyltz Juul z duńskiego Urzędu Statystycznego. Ogólnie cudzoziemcy stanowią dziś ponad 16 proc. społeczeństwa duńskiego.

Fot. Freepik.com

Najstarsza na świecie restauracja

Mianem najstarszej restauracji świata niejeden lokal chciałby się pochwalić. W stolicy Hiszpanii, Madrycie, o ów zaszczytny tytuł rywalizują ze sobą aż dwa miejsca. Ich udokumentowana historia sięga XVIII w. Pierwszym ze wspomnianych lokali jest położony w centrum Madrytu Sobrino de Botin, który działa od 1725 r. i jest wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa jako najstarsza restauracja na świecie.

Drugi to oddalona od centrum restauracja Casa Pedro, która powstała w 1702 r. W Sobrino de Botin bywali Truman Capote, F. Scott Fitzgerald czy Graham Greene, a Ernest Hemingway opisał ją jako „jedną z najlepszych restauracji na świecie”. Natomiast w Casa Pedro jadalni m.in. byli król Hiszpanii Jan Karol I i jego syn obecny władca Filip VI. Data założenia Casa Pedro widnieje w logo restauracji, a jej właściciele próbują udowodnić, że rzeczywiście powstała ponad 20 lat wcześniej niż Sobrino de Botin. Jak na razie przy pomocy historyka udało się dowiedzieć, że lokal działa nieprzerwanie co najmniej od 1750 r.

Najlepsza praca na świecie

Przytulacz (to nie tylko zabawnie brzmiąca funkcja, ale prawdziwy zawód). W Chinach może być sposobem zarabiania na życie. Pod warunkiem, że lubicie pandy, bo to właśnie praca przytulacza tych uroczych ssaków jest praktykowana w chińskim mieście Chengdu. Instytut oczekuje obecności na miejscu i dyspozycyjności przez 365 dni roku. Wszechobecną zieleni pokrywającą zbocza gór, kryształicznie czyste rzeki wijące się po wzgórzach, lasy i gniazdujące ptaki tworzą naturalny raj dla pand, a dla pracowników — z pewnością jedno z najpiękniejszych biur.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

W Wilnie osiągnięto wyjątkowy rekord sportowy — maraton i półmaraton odbyły się na najwyższym otwartym tarasie widokowym na Litwie — na wieży telewizyjnej **Fot. Julius Kalinskas, ELTA**